

KYYHKYNNEN

Teologian ylioppilaiden tiedekuntayhdistyksen julkaisu // vuodesta 1853

PYHÄT, ELÄVÄT KUVAT s. 18

**Swingaaminen - hauska
harrastus vai moraalitonta
rietastelua** s. 9

Inspiroivia teologipolkuja s. 14

Inspiraatio

Toimitus

Tässä esiintyy Kyyhkynen toimitus.

Jemo Kettunen
päätoimittaja

Matias "Masa" Kontulainen
päätoimittaja

Ville Tarpila
taittaja

Ella-Maria Heinonsalo
toimittaja

Emmy-Lee Nykvist
kuvittaja

Iida Leinonen
toimittaja

Tuija Numminen
toimittaja

Lila Lukkarinen
toimittaja

Frida Mäkelä
toimittaja

Susanna Ranta
toimittaja

Enja Seppänen
toimittaja

Viljami Salo
toimittaja

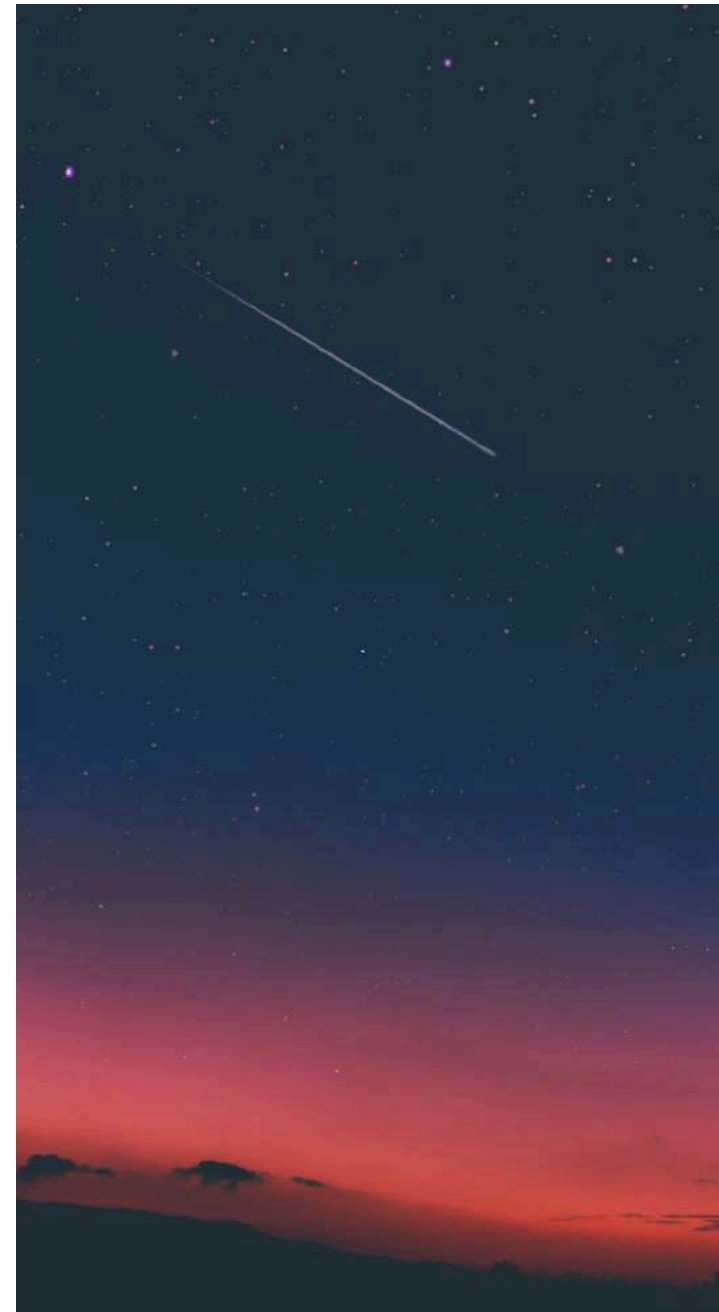

Vilma Myöhänen
kuvittaja

Heli Oksanen
toimittaja

Tässä lehdessä

4 Pääkirjoitukset

6 Puheenjohtajan tervehdys

7 Kantele sopii myös nykymusiikkiin

8 Swingaaminen - hauska harrastus vai moraalitonta rietastelua

11 Kutsu universaaliin sisarussuhteeseen

14 Idän tietäjät ja Betlehemin tähti

16 Inspiroivia teologipolkuja - kohti kirkon työelämää

19 Jumalan ja ihmisen turvaväli

20 Pyhät, elävät kuvat

22 Runoaukeama

KYYHKYKEN

Julkaisija

Teologian Ylioppilaiden Tiedekuntayhdistys
TYT/Kyyhkynen PL 4
00014 Helsinki
s.posti: kyyhkynen@tyt.fi
www.kyyhkynen.tyt.fi

Ilmestynyt vuodesta 1853
167. vuosikerta

Hallituksen puheenjohtaja Anni-Sofia Nikki

Kannen kuva Efe Kurnaz / Unsplash

Tämä julkaisu on saanut HYY:n
järjestölehtitukea.

TeolKyyhkynen @teolkyyhkynen

Inspiroiva matka

Yksi asia, josta pidän joulussa, liittyy arjesta irrottautumiseen ja palauttavaan taukoon. Tämä vuosi on ollut meille jokaiselle epävarmempaa, minkä vuoksi henkinen paine on ollut kovempi. Joillekin joulun viettoon liittyy läheisten ihmisten läsnäolo, jota arvostaa etäisyyden pidon jälkeen uudella tavalla, ja joillekin joulussa on se esteettinen ja emotionaalinen elementti, jonka avulla pääsee matkustamaan toisiin mielenmaisemiin terapiamielessä. Lukuvuosi loppuu monella kesällä, mutta joululoma ja vuoden loppu tuntuvat henkilökohtaisemmilta päätepisteiltä, minkä aikana puntaroidaan elettyä vuotta, ja mietitään, tarvitseeko ensi vuonna katsoa asioita uudesta perspektiivistä.

Tämä asia on mietityttänyt minua, koska tämä Kyyhkysen numero jää minulle viimeiseksi, jonka tekemiseen osallistun päätoimittajana. Loppu häämöttää myös teologian opintojen suhteen, kun tarkoituksenani on ottaa maisterin paperit kevääseen mennessä. Taakse katsoessa mieleni täyttävät niin haikeus kuin helpotus. Olen nauttinut viettämästäni ajasta opiskelijana ja päätoimittajana, mutta kumpaankin liittyvät päätepisteensä, joita tavoitellaan ja joiden saavuttaminen on osa elämän meriittejä.

Tavalla tai toisella olen ollut mukana Kyyhkysessä vuodesta 2018, mutta kun seuraavan vuoden lopulla hain toimijahaussa päätoimittajan paikkaa, jännitys oli käsin kosketettavissa. Samaa paikkaa hakeneilla oli ennestään paljon kokemusta, minkä vuoksi olin hyvin otettu tullessani valituksi päätoimittajaksi. Pestin jakaminen Jemon kanssa on ollut mainiota, kun kommunikaatio ja visio vuoden 2020 lehdestä ovat menneet yksi yhteen.

Korona on ollut kohtalokas pirulainen järjestötoiminnalle, etenkin tapahtumia on jouduttu perumaan ja siirtämään videopuhelujen ympäristöön. Olen myös pahoillani siitä, että tämän syksyn fuksit eivät saaneet kokea samanlaista orientaatiota ja yliopistoon tutustumista, kuin mitä se on aiemmin aloittaneiden kohdalla ollut. Myös Kyyhkynen on joutunut sopeutumaan tähän tilanteeseen käytännön tasolla. Olimme ehtineet painaa fyysisiä kopioita ainoastaan ensimmäisestä numerosta ennen pandemian leviämistä, eikä olkkarin tai tiedekuntakeskuksen lehtikojun ohi kulkenut ihmisiä, jotka olisivat poimineet lehden mukaansa. Toiveeni olisikin, että pandemian mentyä ohitse kaikista numeroista otettaisiin fyysiset painokset, jotta oma kädenjälki päätoimittajana olisi käsin hypysteltävissä.

Olen kuitenkin iloinen siitä, että lehteä ollaan voitu toteuttaa digitaalisella alustalla, ja että viestintä on toiminut hyvin. Tutut ihmiset ovat olleet tyytyväisiä, että on olemassa kulttuurillisen ja viestinnällisen ilmaisun väline, joka on ollut tavoitettavissa etäisyyksistä huolimatta. Olemme toimituksen kanssa kokoustaneet ja viestitelleet etänä, ja homma on pelannut!

Vaikka päätoimittajana oleminen on ollut antoisaa, on se myös ollut stressaavaa vastuun takia. Mutkia tulee mille matkalle tahansa, ja välillä on tuntunut, että haluaisi hioa numeroita pitkään, ja sen vuoksi julkaiseminen on taannoin jännittänyt. Mitään en kuitenkaan kadu tämän vuoden ajalta, koska jatkuva kasvu on tärkeä osa ihmisen elämää, myös järjestötoiminnassa.

Odotan innolla, millaisia numeroita ensi vuoden toimitus julkaisee. Olen ylpeä tämän vuoden kirjoituksista toimittajatoverien kohdalla, ja hyvät kirjoitukset asettavat oivan standardin, jonka osittaisesta vaikutuksesta lehteä on hyvä lähteä kehittämään eteenpäin. En vanno lopettavani kirjoittamista kokonaan, vaan kovan kirjoitusinspiraation innoittamana saatan tulla ensi vuonna vierailemaan.

Haluan kiittää Jemoä toveruudesta päätoimittajana, ja toivotan onnea ensi vuoden haasteisiin. Hänen kanssaan olen saanut oppia itsekini lisää tästä työstä, ja hän on tukenut siinä tilanteen ollessa haastava. Olen myös siitä iloinen, että Enja jatkaa minun jälkeeni toimituksen vetämistä, hän on kirjoittanut hyviä ja mielenkiintoisia julkaisuja, ja ollut aktiivisena mukana toimituksen hyvän ilmapiirin ylläpitämisessä. Luotan, että tämä kaksikko saa hyvää aikaan ensi vuonna!

Ennen kaikkea lehteä tehdään yhdessä omilla panostuksilla, ja siksi olen kiitollinen tästä toimituksesta, joka on mahdollistanut lehden toteutuksen. Visiona Kyyhkyselle onkin ollut, että se olisi opiskelijoiden näköinen lehti. Ensisijaiset kiitokset kuuluvat Sinulle, lukija, koska päivän piristäminen ja ajatusten herättäminen on toimitukselle kunnia-asia.

Antoisia lukuhetkiä ja hyvää loppuvuotta!

Matias Kontulainen

Matias ”Masa” Kontulainen on viittä vaille maisteri, innostuja ja ihminen. Inspiraatio on Masan mielestä tärkeä voimavara, jonka kautta opitaan maailmasta, ja kirjoitetaan mitä parhaimpia lauluja.

Inspiraatio tottelee kuria

Piirretään keskustelun vuoksi kaksi karikatyyriä.

Baskeripäinen taidemaalari joka menee työhuoneelleen jo varhain aamulla, nostaa paletin peukalonhankaan ja ryhtyy luomaan uutta lintujen vielä visertäessä tervehdystään uudelle päivälle.

Vastapeluri: pitkälle iltapäivään tyynyn kylmää puolta sänkistä poskeaan vasten taitellut rock-muusikko, joka palvelee luovuuden jumalallista lahjaa ottamalla kitaran syliin, vetämällä laiskankarhean a-mollin ja kuulostamalla hetkisen kertoisivatko tuntosarvet tänään mihin tilanne tästä kehittyy – vai otetaanko sittenkin kaliaa.

Luovan alan työ ja toiminta voi olla tietenkin karikatyyreistämme huolimatta paljon muutakin kuin musiikkia, kuvataidetta tai kirjallisuutta. Toimittaja ja opiskelija vaatii toimessaan runsain mitoin inspiraatiota ja aktiivista otetta luomiseen.

Eräs lempitaiteilijoistani – ja, jos sallitte, tavallaan myös lempiteologeistani – Nick Cave opiskeli taidemaalariksi ennen siirtymistään rock-musiikin dekadenttiin maailmaan. Cave otti taidekoulusta kuitenkin matkaansa taidemaalarin työmoraalin. Hän on kertonut menevänsä aamuisin työhuoneelleen, joka sisältää pianon, kirjoituskoheen ja kitaran. Cave käyttää luovaan työhön täyden työpäivän, jonka jälkeen muusikko, kirjailija ja rocktähti Cave nousee kammiostaan takaisin maailmaan ja käyttää lopun päivää johonkin muuhun. Asioihin, mitä rock-legendat vapaa-ajallaan tekevät, jotain, mihin ei liity luominen.

Cave on kertonut tämän arkirutiinin olevan pakollinen, jotta hän saa pidettyä luovat rattaansa pyörimässä. Kerran pysähtyneen pyörän saaminen uudestaan liikkeelle vaatii paljon suurempaa ponnistelua kuin kertaalleen toimivaksi tehdyn luovan arjen pyörittäminen.

Nick Cave on myös kuvaillut henkilökohtaisesti asiaa häneltä kysytyäni, että kaikki hänen luova työnsä on ytimeltään hengellistä. Jos hengellisyyden ytimen ottaisi pois, jäisi hänen taiteestaan vain ontto kuori.

Ora et labora, myös rock-taiteessa.

Tarinan opetus on se, että rutiini ja ennalta määritelty sekä suunniteltu päivä toimintaympäristöineen on ensiarvoisen tärkeää. Tämä pätee sellaisenaan myös opiskelijan luovaan aikaansaantiin.

Tai en tiedä. Ehkä oletkin sitä maagista ihmisryhmää, jonka laiskasti näppäilty a-molli hersyy itsestään Sibeliuksen neljänteen sinfoniaan.

Jumalallinen, ilmaiseksi saatu inspiraatio on luovuudessa toisinaan tärkeä työväline, mutta sen suunnitelmallinen esiin houkutteleva ja oikea-aikainen valjastaminen on se, mikä tuottaa melodiasta partituurin, ideasta esseen ja kauliista kielestä kirjan.

Jemo Kettunen

Kyyhkysen päätoimittaja Jemo Kettunen on muusikko, teologi ja toimittaja, joka työskentelee päivittäin ankarasti oman pimeytensä parissa.

Kuva: Tilda Hopia

Puheenjohtajan tervehdys

Lämmin tervehdys!

Tätä kirjoittaessani joulukuu on pian tulossa päätökseensä ja vuosikin on kohta vaihtumassa. Tämä vuosi on ollut myös itselleni kaikkea muuta, mitä tammikuussa 2020 vuodelta odotti. Vaikka paljon on ollut uutta ja muutosta, tietyt asiat kuitenkin pysyvät ennallaan, esimerkiksi se, että kauniille yhdistyksellemme on tänäkin vuonna valittu uudet toimijat ja uusi hallitus! Kiitokset omalta osaltani jo tässä vaiheessa tästä kuluneesta vuodesta 2020.

Itselläni on edessä keväällä valmistuminen teologisesta tiedekunnasta ja uuden elämänvaiheen aloittaminen. Tämä on itselleni inspiroivaa, sillä itse pidän siitä, että asiat muuttuvat ja pääsee aloittamaan uuden sivun elämässään. Toki myös haikeutta on ilmassa, sillä opiskelu teologisessa tiedekunnassa on ollut antoisaa ja TYT on antanut minulle paljon upeita hetkiä kaikkien näiden vuosien aikana. On ollut ilo olla kanssanne ja olen kiitollinen siitä, kuinka hyvin minut toivotettiin tervetulleeksi mukaan.

Mikä minua siis inspiroi elämässä? Minua inspiroivat toiset ihmiset: aitous, hyvyys, lahjakkuus ja lojaalius. Olen tavannut kaikkina näinä vuosina TYT:ssä paljon inspiroivia ihmisiä. Nämä kohtaamiset ovat olleet minulle kaikista antoisimpia hetkiä, sillä niiden kautta usein olen huomannut pohtivani sitä, kuinka paljon mahtavia ihmisiä meillä teologisessa onkaan. Näitä hetkiä onkin mukava muistella vanhempana keinutuolissa heiluen.

Kiitos siis vielä kerran kaikille ja kiitos TYT kaikista näistä vuosista! Paljon tsemppiä kaikille tulevaan vuoteen 2021, tiedekuntayhdistyksen parissa työskentelyyn sekä opintoihin.

Kaikkea hyvää toivottaen,

Anni-Sofia Nikki
Hallituksen puheenjohtaja
Teologian Ylioppilaiden Tiedekuntayhdistys

Kantele sopii myös nykymusiikkiin

Ida Elina on monipuolinen muusikko ja laulaja. Hänen soittimensa on kannel. Mutta ei todellakaan mikään vaka vanha Väinämöisen soitin, vaan erikoisrakenteinen konserttikantele, jossa on 40 kieltä. Jokainen kieli on tärkeä. Ida Elinan konserttikanteleessa on lisäksi erikoismikrofonit sekä lyöntilevyt molemmin puolin, jos rummutuksella tarvitaan tehostaa joitain kappaleita.

Ida Elinan viimeisin levy on Game of my life. Albumilla on 14 kappaletta sekä bonusraitia Viimeinen valssi. Kaikki albumin kappaleet ovat Ida Elinan säveltämiä ja sanoittamia. Kaikki paitsi bonusraitia ovat englanninkielisiä. Mahtaako siihen olla syynä se, että Ida Elina keikkailee ahkerasti myös oman maamme ulkopuolella. Aasia on hänelle tärkeää aluetta, sillä Ida Elina oli opiskeluaikanaan vaihto-oppilaana Japanissa. Siellä hän myös löysi oman soittotyylinsä. Koulutukseltaan Ida Elina on Sibelius Akatemiasta valmistunut musiikin maisteri. Olen seurannut Ida Elinan musiikkiuraa muutaman vuoden ajan. Marraskuussa pääsin kuuntelemaan hänen livekonserttiaan Triplan Fokuksessa. Ida Elinan musiikki vaatii mielestäni kernaasti keskittyntä kuuntelua, mutta toimii se taustallakin.

Ida Elinaa tituleerataan pop-kantelettareksi. Tyyli on kuultavissa

myös tällä albumilla. Hän on tehnyt paljon myös covereita. Kappalevalikoimaan kuuluu mm. Africa, Billie Jean, Myrskyluodon Maija ja Skyfall. Itsenäisyyspäivänä kuulimme Finlandiasta upean kanteleversion. YouTubesta löytyy paljon näitä. Ida Elina on tehnyt myös joululevyn. Ykkössuosikikseni albumilta nousi tällä kertaa kappale Breathe. Ida Elina on kertonut kappaleen syntyneen aikana, jolloin hän koki elämässään vaikeita hetkiä.

”When life gives you pause, And after it all, You ´re on your knees on the floor. But I stick to grace, ´cause it offers me so much more. So baby breathe, your life ain´t over. You ´ll be so much stronger when this is over.”

Tämä kuvaa mielestäni hyvin myös monien meidän erilaista ja rankkaa koronan, opinto- ja työpaineiden ja -kiireiden täyttämää vuotamme.

Ida Elina
Game of my life

Teksti: Tuija Numminen
Kuva: Jani Laukkanen

Swingaaminen - hauska harrastus vai moraalitonta rietastelua

Tässä juttusarjassa tarkastellaan seksiä, seksuaalisuutta ja sen lieveilmiöitä teologian opiskelijoiden linsien läpi.

Toimittajakaksikkomme jatkaa tässä numerossa tutustumista seksuaalisuuden monimuotoisuuteen ja sen eri ilmenemismuotoihin. Tällä kertaa halusimme selvittää, miten normista poikkeavassa, vapaammassa seksuaalisuuden toteuttamisessa pidetään huolia turvallisesta tilasta ja yksilön rajoista. Miten monisuhteisuuden sosiologiset teoriat kuvastavat käytäntöä? Haastatelimme Jukkaa, joka toteuttaa omaa seksuaalisuuttaan swingaamalla (Jukan nimi on jutussa muutettu yksityisyyden suojaamiseksi). Swinger-kulttuurille ominaisia asioita ovat muun muassa ryhmäseksi ja erilaiset avoimet parisuhdemuodot. Ennen kaikkea swingaaminen on elämäntapa, ja swinger-yhteisöistä swingerit löytävät toisia swingereitä, joiden kanssa jakavat samat arvot ja elämäntavot. Swingaaminen eroaa polyamoriasta siten, että se usein painottuu seksuaalisiin suhteisiin, kun taas polyamoria on rakkaussuhteiden toteutumisen muoto. Parinvaihto tarkoittaa kahden tai useamman pariskunnan välisiä vapaita seksi- ja/tai parisuhteita, kun taas swingaamista voi harjoittaa myös sinkkuna. Jukka on nuori sinkku, joka toteuttaa swinger-puoltaan käymällä swinger-bileissä sekä katsomalla maailmaa seksuaalisesti vapaammalla elämänasenteella.

Toimittaja: Miten alunperin kiinnostuit swingaamisesta?

Jukka: Koen, että oon aina ollut tosi seksuaalinen ja kokeilunhaluinen ihminen. Nuorempana en edes tiennyt tämmösten juhlien tai elämäntavan olemassaolosta. Toki leffoissa oon nähnyt kaikenlaista, mutta se niiden todellisuus on onneks aika erilaista siitä, mitä mä oon kokenu tän olevan. Nuorempana ”normaalissa” parisuhteessa mulla oli tyttöystävä, ja mä halusin kokeilla erilaisia asioita. Se mun innostus ja kokeilunhalu ei saanut positiivista vastakaikua.

T: Mainitsit normaalin parisuhteen, miten sä määrittelisit sen?

J: Perinteinen, mononormatiivinen ja monogaminen meininki, mikä on opetettu ja opittu. Silloin mulla oli vielä ajatus, että eikö musta oo parisuhteeseen ja oonko vääränlainen toimimaan siinä. Sitten mä tapasin yhden pariskunnan, joka oli avoimessa suhteessa. Mä tapasin ne yhden nettisivun kautta, jossa heillä luki, että järjestävät tällaisia swingerbileitä, ota yhteyttä jos olet kiinnostunut. Olin että perhana, kyllä pitää ainakin yhteyttä ottaa ja katsoa, mikä juttu tää on. Ne oli tosi viehättävä pariskunta, sellaisia 20-30-vuotiaita. Ne sitten kysyi, haluanko

lähteä niiden mukaan. Se olikin sitten ensimmäinen kolmen kimppa -kokemus.

T: Miten sä nykyään toteutat sun swinger-puolta?

J: Enimmäkseen sillä tavalla, että käyn bileissä, joissa harrastetaan seksiä muiden swingereiden kanssa. Swingaamisesta ei voi puhua kaikille ilman, että tuomitaan erilaiseksi tai perverssiksi. Swinger-yhteisö on kupla, missä on muita samankaltaisia ihmisiä, jotka jakaa saman ajatusmaailman siitä, että tässä ei ole mitään väärää. Siksi siellä muodostuu tosi vahvoja ystävyssuhteita. Suomessa on useita eri yhteisöjä, sitten on eri ikäryhmiä. Tää missä mä harrastan on aika nuorta. Suoranaista ikärajaa ei oo, mut ne on nuorille ihmisille, 20–40-vuotiaille, suunnattu ja bileitä. Sitä porukkaa yhdistää nimenomaan ne arvot ja elämäntyyli.

”Siellä seksi ja seksuaalisuus on semmonen avoin ja iloinen asia.”

T: Millaisia arvoja te jaatte?

J: Sen, että seksi ja seksuaalisuus ei oo tuomittavaa. Esimerkiksi, jos mä kerron siellä, että harrastin seksiä viikonloppuna ja kokeiltiin jotain, mitä ei olla koskaan aikaisemmin kokeiltu, niin siellä suhtaudutaan tämmösiin juttuihin avoimella uteliaisuudella, kun taas jossain muussa porukassa se vastaanotto olisi negatiivinen. Siellä seksi ja seksuaalisuus on semmonen avoin ja iloinen asia.

T: Ootsä kohdannu sitä, että sun seksuaalisuutta on tuomittu?

J: Olen kohdannut useinkin. Mulle on tärkeätä, et mä oon avoin ja rehellinen enkä johda ketään harhaan. Esimerkiksi, jos joku luulisi saavansa musta yksiavioisen parisuhteen itselleen; yleensä se on kuitenkin se perusoletus, mitä ihmisillä on. Niin sitten mä kerron, että mulla on tällainen elämäntapa, käyn tällaisissa seksijuhlissa ja oon ollut elämäni aikana avoimissa parisuhteissa. Kerron, että se on se mikä mulle tuntuu hyvältä. Niin on tullu vastauksii, että “kasva sinäkin aikuseksi, sitoutu- miskammosta touhuu, ei tossa oo mitään järkeä” ja et ei oo millään tavalla hyvä juttu.

T: Mikä swingaamisessa on sitten parasta?

J: Siellä yhteisössä on todella erilaisia ihmisiä, aivan laidasta laitaan. Sellaisia, joiden kanssa ei normaalielämässä ikinä kohtaisi, ja kaikilla on tosi hauskaa keskenään. Tuomitsemattomuus on siellä isossa roolissa. Myös yksityisyys on tärkeää homman toimimiselle, koska siellä on sellaisia ihmisiä, jotka ei voi kertoa vanhemmilleen tai lapsilleen tai ystävilleen, ja sitä pitää kunnioittaa.

T: Mistä noin vahva luottamus sitten rakentuu?

J: Täyttä varmuutta kukaan ei voi mistään antaa, mutta esimerkiksi niissä juhlissa, missä mä käyn, on aika tarkka rekrytointiprosessi. Järjestetään esimerkiksi tutustumistapaamisia, jois-

sa näistä bileistä kiinnostuneita tavataan. Niistä hyvän tyyppiset kutsutaan mukaan.

T: Jääkö rekrytointiprosessista paljon ihmisiä ulkopuolelle?

J: Jää, koska onhan toi nyt aika kiinnostava asia, niin sinne haakee kaikenlaisia ihmisiä. Kyseessä ei kuitenkaan ole se, että bileissä saa automaattisesti seksiä, vaan myös sosiaalinen kanssakäyminen on tärkeää. Kun sä menet sinne ja näet jonkun kiinnostavan, yksi esimerkki mitä voi tapahtua on se, että sä menet sen luo ja sanot: “hei, sä viehätät mua, mennäänkö harrastamaan seksiä?” Mutta sitten jos sulla ei esimerkiksi ole yhtään itseluottamusta, et uskalla lähestyä ketään. Sitten sä vaan istuisit yksin siellä nurkassa ja katsot, kun muut panee ympärillä.

T: Miten siellä juhlissa pidetään huoli siitä, että ihmisillä on turvallinen olo?

J: Turvallisuus on kaikille eri asia, mutta siellä on kaikille yhteisiä pelisääntöjä. Esimerkiksi kondomin käyttö on pakollista. Jos ehdotat että ollaanko ilman, saat porttikiellon. Alussa on aina puhe, missä toivotetaan tervetulleeksi ja kerrotaan pelisäännöt. Ne voisi tiivistää niin, että kunnioittakaa toisia, eikä keneenkään saa koskea ilman lupaa. Sen lisäksi, jos joillakin on meininkejä kahden kesken, niin väliin ei saa mennä. Kunnioitus ja luottamus on isossa osassa.

T: Onko olemassa jotain kirjoittamattomia sääntöjä?

J: Ei oikeastaan, koska kaikki perustuu avoimuuteen ja siihen, että erilaisuutta pidetään hyvänä asiana. Ei ole muuttia, johon kaikkien pitäisi mahtua. Saattaa esimerkiksi olla, että siellä on joku, joka tykkää pukeutua eläimeksi. Siinä tapauksessa olisin vaan että: “kiva juttu sulle, ei oo mun juttu, mutta go for it”.

T: Niin se avoimuus on varmaan yks niistä arvoista mikä yhdistää teitä?

J: Kyllä mä sanoisin näin. Avoimuus ja rehellisyys sekä yksityisyydensuoja. Siellä saattaa olla ihmisiä, jotka on siellä salaa, ei kumppaniltaan vaan niin, että swingaaminen on heidän salaisuus, niin siellä ei kuulu hyvin tapoihin kysyä henkilökohtaisia kysymyksiä. Ei ne kuitenkaan ole kirjoittamattomia sääntöjä, koska ne sanotaan siinä alkupuheessa. Jotkut kertoo oman nimensä, mutta siihen ei ole mitään velvollisuutta. Kukaan ei tule tarkistamaan passeja.

T: Moniavioisuuteen liittyviä teorioita löytyy esimerkiksi sosiologiasta. Saksalainen sosiologi Georg Simmel kehitti sosiaalisten suhteiden teorian, jossa suhteiden eri tasot jaetaan seurustelu- ja dyad-tasoon. Seurustelu on niin sanottusti peliä, yhteiskunnan tekemää koreografiaa, joka määrää puitteet ihmisten väliselle vuorovaikutukselle. Dyad taas on vuorovaikutuksen alkeellisin muoto, joka tarkoittaa kahden ihmisen intiimiä, henkistä ja keskenään määrittelemää suhdetta. Teoriaa on käytetty muun muassa havainnoimaan rajanvetoa ihmissuhteissa; millaisia sääntöjä ja rakenteita muodostuu swingauksessa, kun vaakakupissa ovat seurustelu ja dyad?

J: Se onkin hienoa, että ei tarvitse noudattaa niitä yhteiskunnan opittuja sääntöjä. Tuolla se kääntyy täysin pääläelleen, ja mulla onkin ollut monia ihania kokemuksia siitä, kun lähestyn naista joka mua viehättää, jonka kanssa mulla on ollut aiemmin katsekontakti. Sitten vaan kysyn: “hei, sä viehätät mua, mennääns panee?” Ja sitten me mennään jonnekkii ja harrastetaan seksiä. Sitten kun me ollaan siinä hikisinä ja hengästyneinä, niin kysyn että mikäs sun nimi muuten on. Siinä tilanteessa ei ole enää paineita tai mitään tavoitteita, niin voi aidosti jutella ja tustua.

”Seksibileisiin tullaan sillä ajatuksella, että todennäköisesti seksiä tullaan harrastamaan ihmisten kanssa, joita ei ole välttämättä koskaan ennen tavannut, joten on tärkeää kuunnella omia rajojaan.”

T: Miten henkilökohtainen rajanveto tuodaan siellä ilmi?

J: Seksibileisiin tullaan sillä ajatuksella, että todennäköisesti seksiä tullaan harrastamaan ihmisten kanssa, joita ei ole välttämättä koskaan ennen tavannut, joten on tärkeää kuunnella omia rajojaan. Bileissä kaikkea saa ehdottaa, mutta mihinkään ei tarvitse suostua, ne yhteiset pelisäännöt tuo turvaa. Bileiden ulkopuolella ajatus on, että toinen pitää tuntea ennen kuin voi ehdottaa mitään seksiin liittyvää. Siellä ei sen sijaan tarvitse ajatella, että olisi jotain virstanpylväitä, jotka pitää ylittää ennen kuin kysyy sen kysymyksen. Sitten kun seksi on vain seksiä, niin siinä ei todennäköisesti ole tunteita pelissä. Joidenkin ihmisten mielestä, jotka eivät ole tässä skenessä, se on väärää tai moraalitonta jos on parisuhteen ulkopuolista seksiä tai muuta vastaava.

T: Toinen moniavioisuuteen ja muihin normista poikkeaviin ihmissuhdemalleihin sovellettu teoria on negatiivisen määrittelyn teoria. Tässä tapauksessa swingaus voitaisiin määritellä joko vapaana rakkauden ilmaisuna tai ensisijaisesti negaation kautta, epämonogamisena ihmissuhdemallina. Tähän jälkimmäiseen sisältyy se, että swingaamisen yhtenä motiivina voisi siis toimia vastareaktio yhteiskunnan mononormatiivisuudelle. Miten sä kuvailisit omaa seksuaalisuuttasi tämän teorian valossa?

J: Ehkä niin, etten pidä seksiä kovin vakavana asiana. Se, että harrastan seksiä jonkun ihmisen kanssa ei tarkoita sitä, että mä omistaisin koko elämäni hänelle. Mulle seksi on enemmän viaton harrastus. Esimerkiksi se, että menen pelaamaan sulkapalloa tai harrastamaan seksiä kaverin kanssa on mulle täysin samalla vakavuusasteella. Mä en koe kapinoivani mitään tai kehtään vastaan. Huomasin vaan, että olen onnellisempi kun teen näin. Olen vanhemmillekin kertonut, että saattaa olla, että tulevaisuudessa mulla ei ole vaimoa, vaan saattaa olla kaksi tai että mulla on vaimo, jolla on toinen mies.

T: Sä kirjoitat myös runoja. Mikä sua inspiroi?

Jukka: Kirjoitan jonkin verran eroottisia runoja. En välttämättä kauniin eroottisia, mutta eroottisaiheisia kuitenkin. Tuolla bileissä ne on koettu tosi hauskoiksi.

Paras hetki runon kirjoittamisessa on se, kun sen pääsee lausumaan yleisölle ja saa aikaan positiivisen reaktion. Jos saan jonkun nauramaan kippurassa pervolle runolle, niin onhan se siistiä. Kerran mä olin matkalla bileisiin ja tuli vaan mieleen, että nyt voisin kirjoittaa runon. Sit mä kirjoitin sen ja lausuin siellä. Vastanotto oli huikea, mikä oli siistiä. Sitten mä jatkoin sitä.

T: Oisko sulla vielä jotain, mitä haluaisit sanoa teologeille?

Jukka: Aika vaikee sanoo jotain mikä sopii kaikille, kun ihmisii ja käsityksiä on niin erilaisia. Missään nimessä avoin parisuhdemalli tai swinger-elämä ei sovi kaikille, eikä tarvitsekaan sopia. Se, että joku tulee joskus kertomaan, että hän elää näin, ei tee hänestä välttämättä huonompaa ihmistä. Se vaan on. Olen itse kokenu tämän elämäntyylivalinnan luonnolliseksi, ja monogamisessa suhteessa mä olisin onneton.

Swingauksen kautta henkilöille, jotka kokevat normatiivisen parisuhteen rajoittavaksi, voi löytyä keino toteuttaa omaa seksuaalisuuttaan. Seksi on parhaimmillaan avoin ja iloinen asia, jota Jukka vertaa harrastukseen. Koska swingausta harrastavat jakavat keskenään erilaisia käsityksiä seksuaalisuudesta ja sen toteuttamista, on mielekkäämpää luokitella swingaus ennemmin elämäntavaksi kuin suoraan seksuaaliseksi suuntautumiseksi. Koska yhteisö on monimuotoinen, henkilökohtainen rajanveto ja yhteiset pelisäännöt ovat keskeinen osa yhteisön toimintaa. Turvallisuuteen panostetaan niin tarkan rekryprosessin kuin yhteisten sääntöjen kautta.

”Swingerit rikkovat seurustelun koreografiaa heittämällä mononormatiiviset toimintamallit nurkkaan ja toteuttamalla seksuaalisuuttaan omalla tavallaan.”

Vaikuttaa siltä, että swingerit rikkovat seurustelun koreografi-aa heittämällä mononormatiiviset toimintamallit nurkkaan ja toteuttamalla seksuaalisuuttaan omalla tavallaan. Simmelin jaottelussa swingaaminen voidaan sijoittaa dyadin, vuorovai- kutuksen alkeellisimman muodon tasolle, kun on kyse kahden tai useamman swingaajan välisestä seksuaalisesta aktista. Ky-seessä ei silti näy- tä olevan tietoinen kapinointi yhteiskuntaa vastaan, vaan monelle swingaus on puhtaasti oman seksuaali- suutensa vapaata toteuttamista.

Jukan runoudesta voit nauttia kääntämällä sivulle 22.

Teksti: Susanna Ranta ja Enja Seppänen

Kutsu universaaliin sisarussuhteeseen

Paavi Franciscuksen uusi kiertokirje *Fratelli Tutti* – suomeksi ”kaikki veljiä” – julkaistiin pyhän Franciscus Assisilaisen juhlapäivänä 4.10.2020. Tämä paavi Franciscuksen kolmas kiertokirje on selvää jatkoa edelliselle kirjeelle – *Laudato si’* – jossa hän hahmotteli muun muassa ajatusta kokonaisvaltaisesta ekologiasta ratkaisuna yhteiskunnallis-ympäristölliseen kriisiin: Paavi Franciscuksen ymmärrys on, että meidän tulisi ihmiskuntana etsiä ”kokonaisvaltaista lähestymistapaa köyhyyden voittamiseksi, syrjäytettyjen ihmisten arvokkuuden palauttamiseksi ja samalla luonnon suojelemiseksi”.ⁱ Kiertokirjeet nivoo yhteen pyhän Franciscus Assisilaisen spiritualiteetti; hän kutsui aurinkoa veljekseen tiedostaen samalla, että tämän universaalin veljeyden siteen täytyy koskea erityisellä tavalla ihmisperheen jäseniä.ⁱⁱ Voidaankin nähdä, että vuonna 2015 julkaistu *Laudato si’* sisälsi jo siemenmäisessä muodossa sen sanoman, jota paavi pyrkii eksplikoidaan tässä tuoreimmassa kiertokirjeessään.

Sekä *Laudato si’* että *Fratelli Tutti* on osoitettu kaikille hyvän- tahtoisille ihmisille, katsomuksesta riippumatta. Hyvántahtoi- suudella – kuten pyhä Tuomas Akvinolainen sen määrittelee – tarkoitetaan tahdon liikettä, jonka sisältönä on hyvän toivomi-

nen toiselle.ⁱⁱⁱ Paavi Franciscus tahtoo esittää avoimen kutsun: Oletko sinä hyvántahtoinen ihminen? Jos olet, tämä viesti on osoitettu sinulle.^{iv} Paavin toive on, että globaalin dialogin kautta voimme synnyttää uudelleen kaipuun universaalista veljeydes- tä.^v

Pirstaloitunut maailma

Paavi Franciscus ei ole naiivi; on väistämätön tosiasia, että maailma on täynnä vahingollisia voimia, jotka estävät veljeyden hen- gen laajemman leviämisen. Yksi näistä esteistä, jonka paavi tah- too nostaa esille, on eräänlainen vinoutunut globalismi, jonka taustalla vaikuttavat paavin mukaan monikansalliset taloudelli- set toimijat. Tämä vääristynyt ideologia on ristiriidassa yhteisen hyvän tavoittelun kanssa ja käytännön tasolla se johtaa hajutto- man ja mauttoman massakulttuurin kehittymiseen, joka redusoi ihmispersoonat kuluttajiksi tai sivustakatsojiksi.^{vi} Näin paavi Franciscus toteaa paavi Benedictus XVI:ta lainaten: ”Yhä glo- balisoituneempi yhteiskunta tekee meidät naapureiksi mutta ei sisaruksiksi”.^{vii} Tämä vinoutunut aate johtaa historiallisen tie- toisuuden häviämiseen, jota seuraa muun muassa individualisti-

sen ajattelun yleistyminen sekä ”kuumeinen konsumerismi”.^{viii} Mikko Kurenlahti, joka on tutkinut konsumerismia uskontotieteen näkökulmasta, kirjoittikin artikkelissaan konsumerismista seuraavasti:

”Länsimaisen hyvinvointivaltion asukas elää todellisuudessa, jossa kuluttajan, tuottajan ja tuotteen väliset rajapinnat ovat alkaneet pitkälti hämärtyä... Kyse ei ole vain materiaalisesta kulttuurista, vaan kokonaisvaltaisesta tavasta olla olemassa markkinavoimien määrittämässä maailmassa... Kuluttajuuden ydin ei löydy materiaalisesta todellisuudesta vaan fantasioiden, toiveiden, haaveiden ja unelmien täyttämästä mielikuvituksesta. Täten kuluttamisessa on läsnä omanlaisensa uskonnoille tyypillinen, arkikokemuksen ylittävä ulottuvuus – transsendenssin kokemus”.^{ix}

Paavi Franciscus näkee tämän vinoutuneen globalismin promulgoiman massakulttuurin olevan eräänlainen kulttuurikolonialismin muoto. Paavi tahtoo tämän kulttuurisodan keskellä muistuttaa erityisesti nuoria siitä, että näiden pahantahtoisten toimijoiden M.O. on *divide et impera*; historiallisen tietoisuuden hämärtyminen, sekä perinteiden unohtaminen altistaa meidät näiden ”sieluvarkaiden” hyökkäyksille.^x Jotta voimme todella vastustaa näitä pahantahtoisia voimia, on kohdattava todellisuus: me emme pidä toisistamme riittävän hyvää huolta. Syntymättömät lapset, vammaiset ja vanhukset nähdään surullisen usein ”hyödyttöminä”;^{xi} miljoonat ihmiset elävät orjuuden kaltaisissa oloissa;^{xii} sodat ja konfliktit ovat voimakkaiden taloudellisten intressien pelikenttä^{xiii} – listaa voisi jatkaa loputtomiin. Kokemus yhteen ja samaan ihmisperheeseen kuulumisesta hiipuu.^{xiv} Miten meidän tulisi lähestyä tätä kokonaisvaltaista kriisiä?

”**Paavi tahtoo tämän kulttuurisodan keskellä muistuttaa erityisesti nuoria siitä, että näiden pahantahtoisten toimijoiden M.O. on divide et impera; historiallisen tietoisuuden hämärtyminen, sekä perinteiden unohtaminen altistaa meidät näiden ”sieluvarkaiden” hyökkäyksille.**”

Radikaalista lähimmäisenrakkaudesta nouseva muutosvoima

Kuinka suurelle alueelle rakkaus voi ulottua? Onko ihmiselle edes luonnollista rakastaa mukavan oloista puolituttua, saati sitten pahantekijää? ”Olenko minä veljeni vartija?”^{xv} Meidän ei tule sortua hyödyntämään Kainin muinaista kateuden, vihan ja välinpitämättömyyden logiikkaa.^{xi} Rakkauden kaksoiskäskey on absoluuttinen ohjenuora, jota noudattamalla voimme päästä eroon tästä korruptoituneisuudesta. Kuitenkin, vaikka näkisimme tämä käskyn olevan tosi, saatamme edelleen – kuten lainopettaja Luukkaan evankeliumissa – päätyä etsimään mukavaa kompromissia: ”Kuka sitten on minun lähimmäiseni?”^{xvii} Paavi

Franciscus kutsuu meitä palauttamaan mieliimme Jeesuksen kertoman tarinan laupiaasta samarialaisesta: Juutalainen mies on matkalla Jerusalemistä Jerikoon ja tulee ryöstetyksi ja pahoinpidellyksi. Ohi kulkee monia, mutta kukaan ei pysähdy, ennen kuin paikalle saapuu eräs samarialainen mies, joka auttaa uhria.^{xviii} Kenen tarinan henkilön roolia sinä elät todeksi omassa elämässäsi? Koemme jatkuvasti kiusauksia jättää muut huomiotta, jotta voisimme tehokkaammin ajaa omaa asiaamme: pappi ja leeviläinen symbolisoivat tätä surullista todellisuutta.^{xix} Toinen, elämän syviin mysteereihin kuuluva tosiasia on, että jokainen meistä joutuu myös elämään todeksi henkijieveriin jätetyn miehen roolin.^{xx} Joka päivä meillä on mahdollisuus valita; Paavi Franciscus kehottaa meitä taas kerran – kuten Jeesus lainopettajaa – imitoimaan laupiasta samarialaista.^{xxi} Meidän tulee jättää lainopettajan rajoittunut ajattelutapa, joka pyrkii määrittelemään ketkä ovat läheisiämme. Kuten laupias samarialainen, meidän tulisi tulla lähimmäisiksi kaikille.^{xxii}

”**Joka päivä meillä on mahdollisuus valita; Paavi Franciscus kehottaa meitä taas kerran – kuten Jeesus lainopettajaa – imitoimaan laupiasta samarialaista. Meidän tulee jättää lainopettajan rajoittunut ajattelutapa, joka pyrkii määrittelemään ketkä ovat läheisiämme. Kuten laupias samarialainen, meidän tulisi tulla lähimmäisiksi kaikille.**”

Perhosvaikutus

Paavi Franciscus uskoo, että tämä korjausliike, jota ihmisperheemme niin kipeästi tarvitsee, saa alkunsa ruohonjuuritasolla. Paavi tahtoo rohkaista meitä etsimään toisia pimeydenkin keskellä ja muistuttaa, ettei meidän tarvitse jaksaa yksin, vaan voimme tukeutua muiden apuun, kuten samarialainen tukeutui majatalon isännän apuun.^{xxiii}

Vaikka muutos syntyy jokaisen ihmisen oman uudelleensuuntautuminen kautta, paavi Franciscus painottaa, että meidän on kyettävä unelmoimaan globaalista muutoksesta. Dialogi on Franciscuksen mukaan yksi tärkeimmistä aseistamme taistelussamme pahantahtoisia voimia vastaan; on lähdettävä liikkeelle jokaisen ihmispersoonan jakamattomasta arvosta,^{xxiv} tunnustettava toisen ihmisen näkökulman legitiimiys,^{xxv} ja pyrittävä tunnistamaan kaikkia ihmisiä yhdistäviä perustavanlaatuisia arvoja.^{xxvi} Emme kuitenkaan saa sortua relativismiin:^{xxvii} kaikkia sitoo sama todellisuus, vaikka voimmekin lähestyä sitä eri näkökulmista.^{xxviii} Paavi Franciscus esittääkin tämän uudenlaisen ykseyttä painottavan kulttuurin kuvaksi monitahokasta: erilaiset lähestymistavat voivat rikastuttaa toisiaan niin, että kokonaisuus on enemmän kuin osiensa summa.^{xxix} Tämän kääntymyksen ei tule jäädä hyväntahtoisuuden tasolle, vaan Jumalan vuodattaman rakkauden lahjan kautta voimme kasvaa lähemmäksi toisia. Pyhän Tuomas Akvinolaisen mukaan rakkauden erottaa hyvän-

tahtoisuudesta juuri tämä liike, joka sitoo ihmiset yhteen.^{xxx}

Epilogi: Kristuksen kosminen laupeus

Paavi Franciscus pyrkii kirjeellään herättelemään jokaista ihmistä kasvamaan lähimmäisenrakkaudessa ja rakentamaan uutta kestävämpää kulttuuria jatkuvan sosiaalisen dialogin kautta. Tämä kutsu on tarkoitettu kaikille, sillä jokainen kykenee Franciscuksen mukaan järkensä avulla tavoittamaan näiden universaalien moraalisten vaatimusten luonteen ja sitovuuden.^{xxxi} Kristityt ovat kuitenkin kutsuttu erityisellä tavalla näkemään Kristus jokaisessa ihmisessä,^{xxxii} ja seuraamaan ristillä paljastettua korkeampaa logiikkaa.^{xxxiii} Pyhä Augustinus – ristin logiikan valaisemana – näki Jeesuksen kertoman tarinan laupiaasta samarialaisesta kuvaavan todellisuuden syvintä luonnetta: Jerusalemistä Jerikoon matkustava juutalainen mies edustaa koko ihmiskuntaa. Jerusalem symboloi ihmisen tilaa ennen syntiinlankeemusta, ja Jeriko synnin tuomaa korruptiota. Rosvot kuvaavat Paholaista ja muita langenneita enkeleitä, jotka riisuvat ihmisen kuolemattomuuden tilasta, lyövät tämän haavoille – haavat symboloivat syntejä, jotka haavoittavat ihmisluontoa – ja jättävät ihmisen henkijieveriin. Pappi ja leeviläinen symboloivat vanhan liiton pappeutta ja lakia, jotka eivät kykene korjaamaan ihmisen korruptoituneisuutta. Samarialainen on Kristus – taivaallinen lääkäri – joka sitoo ihmisen haavat ja vie hänet majataloon eli kirkkoon, jossa mies saa lopulta levätä.^{xxxiv} Tämän hengellisen tulkinnan kautta voimme kristittyinä – uskon avulla – nähdä koko todellisuuden syvimmän salaisuuden jokapäiväisessä elämässämme ja pyrkiä imitoimaan laupiasta samarialaista, eli Kristusta.

Kirjettä lukiessani mietin monta kertaa, että miten me ihmiset voimme koskaan kyetä toteuttamaan paavi Franciscuksen esittämiä lukuisia muutoksia yhteiskunnissamme – tavoitteet vaikuttavat utopistisilta. Enhän minä usein kykene edes vastustamaan pieniä kiusauksia omassa elämässäni. Lopulta kuitenkin muistin, että ”Ihmisille se on mahdotonta, mutta ei Jumalalle; sillä Jumalalle on kaikki mahdollista”.^{xxxv}

Teksti: Viljami Salo

Kuva: Vilma Myöhänen

Lähteet:

Akvinolainen, Tuomas (1981). *Summa theologica*. Westminster, Md: Christian Classics.

Kurenlahti, Mikko (2019). Materialismin tuolla puolen? Kuluttajuus, uskonto ja elämän tarkoitus. (1.2.2019). *Teologia.fi*. <https://teologia.fi/2019/02/materialismin-tuolla-puolen-kuluttajuus-uskonto-ja-claemaen-tarkoitus/>. (luettu 6.12.2020).

Paavi Benedictus XVI (2013). *Caritas in veritate (Rakkaus to-uudessa)*. Katolinen tiedotuskeskus.

Paavi Franciscus (2015). *Laudato si* = *(Ole ylistetty): paavi Franciskuksen kiertokirje yhteisen kotimme hoitamisesta*. Katolinen tiedotuskeskus.

—. *Fratelli tutti*. http://www.vatican.va/content/francesco/en/encyclicals/documents/papa-francesco_20201003_enciclica-fratelli-tutti.html. (luettu 2.12.2020a).

—. *Gaudete et exsultate: Apostolic Exhortation on the call to holiness in today’s world*. http://www.vatican.va/content/francesco/en/apost_exhortations/documents/papa-francesco_esortazione-ap_20180319_gaudete-et-exsultate.html#CHAPTER_FIVE. (luettu 7.12.2020b).

Pyhä Augustinus (2014). New Testament I and II. *The Works of Saint Augustine* (4th Release). Electronic Edition. Charlottesville, Virginia: InteLex Corp.

i. *Laudato si*’139.
ii. *Fratelli Tutti* (jatkossa käytän lyhennettä FT) 2.
iii. *Sth* II-II q.27 a.2 co.
iv. FT 6.
v. FT 8.
vi. FT 12.
vii. *Caritas in veritate* 19.
viii. FT 13; 35.
ix. Kurenlahti 2019.
x. FT 14.
xi. FT 18–19.
xii. FT 24.
xiii. FT 25.
xiv. FT 30.
xv. 1. Moos. 4:9.
xvi. FT 57.
xvii. Luuk. 10:29.
xviii. Luuk. 10:30–35.
xix. FT 73.
xx. FT 76.
xxi. FT 77.
xxii. FT 80–81.
xxiii. FT 78.
xxiv. FT 106.
xxv. FT 203.
xxvi. FT 211.
xxvii. FT 206.
xxviii. FT 204
xxix. FT 215.
xxx. *Sth* II-II q.27 a.2 co; ks. myös FT 91–94.
xxxi. FT 214.
xxxii. FT 85.
xxxiii. *Gaudete et exsultate* 174.
xxxiv. *Quaestiones evangeliorum* 2.19.
xxxv. Mark. 10:27.

Idän tietäjät ja Betlehemin tähti

HERRAN ON KIRKKAUS JA VALTA

TAIVAASSA JA MAAN PÄÄLLÄ

Tiernapojat kuuluvat erottamattomasti joulunviettoomme. Heidän laulunäytelmänsä ilahduttaa ja huvittaa yleisöä sopivasti nuorekkaalla ja kansanomaisen rehvakkaalla tavalla. Näytelmän henkilöt ja laulujen sanat kuuluvat kuitenkin pikemminkin loppiaiseen kuin jouluun. Loppiaisen keskeiset aiheet ovat idän tietäjät ja Betlehemin tähti. Näin tiernapojat siitä laulavat:

Tähti se kulukeepi itäiseltä maalta, itäiseltä maalta, sanomaton kirkkaus se ulos loisti ja se tähti oli Jumalalta ulos lähetetty, ulos lähetetty ja he riensivät uhraamaan kultaa, pyhää savua ja mirhamia.

Tämän jälkeen Tiernapoikien Herodes kysyy palvelijaltaan Knihtiltä:

Oletko nähnyt niitä kolmea Itäisen maan viisasta miestä?

Siihen Knihti vastaa:

Jaa, minä olen nähnyt ne kolme Itäisen maan viisasta miestä, jotka tekivät kuin viekkaat varkaat ja väärät valti-aat ja ottivat toisen tien ja menivät kukin eri teitä omalle maalleen.

Knihti viittaa tässä idän tietäjien saapumiseen Betlehemiin (Matt. 2:1-12). Siellä he Jeesus-lapsen löydettyään *avasi-vat arkkunsa ja antoivat hänelle kalliita lahjoja: kultaa, suitsuketta ja mirhaa*, mutta palasivatkin omalle maalleen eri tietä kuin tulivat.

14 – kyyhkynen

1. Idän tietäjät ja moderni raamatunselitys

Kriittinen raamatunselitys ei ole aina pitänyt historiallisesti luotettavana Matteuksen kertomusta idän tietäjien eli maagien matkasta Jerusalemiin ja Betlehemiin. Toinen kompastuskivi on heille ollut Betlehemin tähti, joka johtaa viisaat seimen luokse. On myös epäilty Herodeksen ja idän tietäjien tapaamista. Siitäkään ei ole muita lähteitä kuin Matteuksen kertomus. Näiden seikkojen vuoksi monet tutkijat ovat pitäneet sitä syntymälegendana.

”Kriittinen raamatunselitys ei ole aina pitänyt historiallisesti luotettavana Matteuksen kertomusta idän tietäjien eli maagien matkasta Jerusalemiin ja Betlehemiin.”

Tämän johdosta on todettava, että tutkimuksen tulisi aina noudattaa sitä kriteeriä, että, ellei tulkittava lähde, tässä siis Matteuksen kertomus, ole ristiriidassa tuntemiemme muiden lähteiden tai tosiasioden kanssa, se on otettava ominaispainostaan. On viisautta olla kriittisempi itseään kuin tutkittavaa lähdettä kohtaan.

Tiedämme, että Matteuksen evankeliumi on syntynyt Syyriassa. Sen kirjoittajalla on siis voinut olla käytettävissään sellaista perinneainesta, joka saattoi säilyä vain sillä alueella. Idän tietäjien oli tultava Syyrian kautta, tulivatpa he Persiasta tai Kaksoisvirtainmaan eteläosasta. Näin Mat-

teuksen yleinen syntytausta Syyriassa ja tietäjien matkreitti sopivat hyvin yhteen tutkimuksellisen arvioinnin kannalta.

Läntisessä kristikunnassa on 300-luvun lopulta lähtien tunnettu nimeltä kolme idän tietäjää: Kaspar, Melkior ja Baltasar. Heitä pidetään kuninkaina profeetta Jesajan ennustuksen mukaan (Jes. 60:3): *Niin kansat tulevat sinun valosi luo ja kuninkaat sinun aamunkoittoosi*. Monissa kielissä loppiaista sanotaankin Kolmen kuninkaan juhlaaksi.

Idän tietäjät syyrialaisessa perinteessä

Syyrialaisessa perinteessä tunnetaan nimeltä 12 maagia. He ovat:

Hudundad Artabanpoika, Hormizdad Sanatrusinpoika, Vastaf Gudfarinpoika, Arsak Mahadusinpoika, Zarvand Varvadinpoika, Ariho Kustronpoika, Artahsast Hulitinpoika, Estanbozen Sisronpoika, Mihduk Huvahminpoika, Ahsarjars Snibanpoika, Sardanah Baladinpoika ja Merodak Bilinpoika.

”Idän tietäjillä on ilmeisesti ollut tältä taustalta nouseva väkevä motiivi lähteä 1500 kilometrin matkalle Jerusalemiin. Tähtien merkit osoittivat, että aikakausien käänne oli alkamassa.”

Tämä nimiluettelo on 500-luvulta lähtien syyrialaisoppi-neiden yhteisomaisuutta. Se sisältyy lähdetekstiin, joka tunnetaan nimellä *Zarathustran testamentit tai Maagien ilmestys*. Tämä, kriittisessä editiossa 33-sivuinen dokumentti on osa meille asti säilynyttä maailmanhistoriaa, joka nykyään kantaa nimeä *Zuqnin-luostarin kronikka*. Tämän verrattain laajan dokumentin on eri lähteistä kokoillut meille tuntemattomaksi jäänyt Zuqninin luostarin munkki vuonna 778 jKr.

Muodoltaan maagien nimet ovat *partilaisia*. He hallitsivat Persiaa noin vuodesta 250 eKr. aina vuoteen 224 jKr, jolloin sassaniideiksi kutsuttu hallitsijasuku kukisti heidät. Sassaniidien käyttämät nimet eroavat muodoltaan selvästi partilaisista nimistä. Idän tietäjien nimilista on siis ajalta ennen vuotta 224 jKr. Iranilaisen nimistön tutkija Marburgin yliopiston professori F. Justi (1837-1907) on todennut, että kaksi mainituista kahdestatoista on voitu identifoida muistakin lähteistä. He ovat olleet merkittäviä partilaisruhtinaita ja toimineet Vapahtajamme syntymän aikaan Persian valtakunnassa. Tämän nimilistan merkitystä ei tietääkseni ole vielä otettu huomioon Matteuksen 2. luvun tutkimuksessa.

Mainittu Maagien ilmestys on osa laajempaa ns. Adam- ja Set-kirjallisuutta. Sen ja eräiden muiden dokumenttien ohella tätä kirjallisuutta on säilynyt meille asti etenkin armeniankielisinä käännöksinä. Niiden tutkimus on vasta alkamassa. Set-kirjallisuudelle on tunnusomaista juutalaisuuden ja Persian uskonnon eli zarathustralaisuuden vuorovaikutus. Vanhan liiton väkevä Messiaan ja persialaisen uskonnon innokas lopunajallisen pelastajahahmon odotus

ovat muodostaneet uskontoja yhdistävän sillan. Matteuksen mainitsemat maagit ovat mielestäni olleet juutalaisuuteen kääntyneitä zarathustralaisia tai juutalaisuuden sympatisoijia, jotka ovat innokkaasti odottaneet 4. Moos 24:17 täyttymystä: *Tähti nousee Jaakobista ja valtikka kohoaa Israelista*.

Idän tietäjillä on ilmeisesti ollut tältä taustalta nouseva väkevä motiivi lähteä 1500 kilometrin matkalle Jerusalemiin. Tähtien merkit osoittivat, että aikakausien käänne oli alkamassa. Sen toisi tullessaan Palestiinassa syntyvä uudenlainen Pelastaja-kuningas. Maagien tiedetään harrastaneen innokkaasti tähtien tutkimista. Kaikkia antiikin kansoja hallitsi vakaumus, että tähtimaailma ohjasi kaikkea maan päällä.

Meille asti on säilynyt Kaksoisvirtainmaassa savitauluja, joihin on merkitty muistiin Jupiterin ja Saturnuksen kohtaaminen Kalojen tähtikuviossa marraskuussa vuonna 6 e.Kr. Tästä maagit ovat voineet saada tiedon puolta vuotta aikaisemmin eli maaliskuussa samana vuonna. Jupiter, tähtimaailman kuningas, oli kohtaamassa Saturnuksen, juutalaisten tähden. Tämän tiedon on täytynyt sähköistää kaikki ne, jotka odottivat *tähden nousemista Jaakobista*.

Pidän luotettavimpana itävaltalaisen tähtitieteilijän professori Konradin Ferrari d’Ochieppon (1907-2007) Betlehemin tähden ilmestymistä ja ajoitusta koskevia tutkimuksia ja tulkintaa. Hänen mukaansa idän tietäjiä odotti Jerusalemissa etelään Betlehemiin johtavalla tiellä yli ymmärryksen käyvä yllätys. Heillä ei ollut teoriaa eikä sitä heillä voinutkaan olla, että Jupiterin ja Saturnuksen osuessa yhteen niiden yhteinen valo voi Linnunradan eli niin sanotun zodiakkivalon tehostamana muodostaa maan pinnalla kirkkaan kiilan. Se liikkuu ensin tiettyä rataa pitkin pohjoisesta etelään ja pysähtyy sitten kahdeksi tunniksi yhteen paikkaan. Näin muodostuneen valokeilan läpimitta voi lopuksi olla vain kaksi metriä. D’Ochieppon laskelmien mukaan tämä valokeila kulki marraskuun puolivälissä vuonna 6 eKr. juuri Jerusalemissa Betlehemiin menevää tietä ja pysähtyi Betlehemiissä yhden ainoan talon kohdalle kahdeksi tunniksi. Tässä talossa oli Jeesus-lapsi Marian ja Joosefin kanssa.

Vain ne jotka olivat kokeneet tämän ihmeellisen ilmiön, antiikin tähtitiede ei sitä tuntenut, pystyivät sitä kuvailemaan Matteuksen evankeliumissa esitetyllä tavalla.

Teksti: Jouko N. Martikainen

Artikkelin pohjana olevat lähteet ja kirjallisuus sisältyvät kirjoittamaani kirjaseen:

Idät tietäjät. Perussanoma 2016.

Loppiaisen kuva:

Jouko N. Martikainen ja Anniina Mikama Kirkkovuosi ja sen pyhien tunnuskuvat Väyläkirjat 2019, s. 55

Inspiroivia teologipolkuja - kohti kirkon työelämää

Simo Lemmetyinen Felm Volunteer tehtävissään teologisen seminaarin opiskelijoiden ympäröimänä

Kyyhkynen pyysi kolmea kirkon työhön orientoitunutta teologian maisteria kertomaan työelämäpolustaan. Vaikutivatko opintojen aikaiset työelämäjaksot polun suuntaan, ja mikä on edistänyt työllistymistä? Poimi talteen haastateltavien terveiset sinulle, joka parhaillaan rakennat omaa inspiroivaa teologipolkuasi.

Haastateltavat: Simo Lemmetyinen, Maija Sankari, Jarkko Vähäsarja

Minkä opintolinjan opiskelija olitte teologisessa, ja oliko linjan valinta sinulle helppoa vai syntyikö valinta opiskelumatkan varrella?

Simo: Opiskelin kirkon virkaan pätevöittävällä linjalla. Pääaineeni oli teologinen etiikka ja sosiaalietiikka, sivuaineena käytännöllisen teologian opintoja.

Maija: Valmistuin kirkon virkaan pätevöittäneeltä opintolinjalta vuonna 2018. Valinta oli helppo, sillä tavoitteenani oli työ kirkossa. Pääaineena opiskelin käytännöllistä teologiaa ja sivuaineina eksegetiikkaa ja systemaattista teologiaa. Valmistuin aiemmin vuonna 1993 valtiotieteen maisteriksi.

Jarkko: Valitsin yleislinjan, koska sain valittua paljon erilaisia syventäviä opintoja ja teologiaa laaja-alaisesti, ja koska linjalla oli paljon vapaavalinnaisia opintoja. Minulla ei ollut aluksi ajatukseen valmistua opettajaksi tai papiksi, se toki vaikutti asiaan myös. Minua vain kiinnosti teologia paljon. Pääaineenani oli systemaattinen teologia, joka vaihtui uskonnonfilosofiaksi. Sivuaineina opiskelin laajasti eri teologian alojen opintoja.

Millaisia työelämäjaksoja teit opintojesi aikana?

Simo: Kandiharjoittelu oli kaikista toiveista huolimatta Kiteellä. Tämä osoittautui kuitenkin hyväksi johdatukseksi. Sain rauhassa keskittyä harjoitteluun, pohtia omaa polkuani ja mahdollista pappeutta. Sain kokeilla ja nähdä eri työmuotoja. Harjoittelu oli minulle lopulta hyvin rohkaiseva ja motivoi jatkamaan opiskelua.

Vaimoni kanssa lähdimme Suomen Lähetysseuran kautta Felm Volunteer-ohjelman myötä Etiopiaan kolmeksi kuukaudeksi vapaaehtoistyöhön ja harjoittelemaan lähetyskentällä työskentelevä. Tämä ei suoraan liittynyt kummankaan opintoihin. Osittain kokemus oli aluksi haastava, mutta vauhtiin päästyämme kokemus oli todella hyvä. Etiopiassa ollessamme saimme ajatuksen siitä, että haluamme päästä vielä joskus ulkomaille töihin.

Maija: Seurakuntaharjoitteluni tein Muuramen seurakunnassa. Sen kesto oli yksi kuukausi. Se on pieni seurakunta ja olin mukana kaikkien työalojen tilaisuuksissa ja tapahtumissa.

Toinen harjoitteluni oli kaksi kuukautta kestänyt kirkollisten erityisalojen harjoittelu, alana kansainvälinen työ. Suoritin sen Kirkon koulutuskeskuksessa, jossa osallistuin Kansainvälisen sielunhoitokonferenssin järjestelyihin.

Jarkko: Taisin muistaakseni tehdä vain yhden pidemmän työharjoittelun opiskeluihin liittyen. Tein työelämäjaksoni viidesläisen herätyслиikkeen järjestössä, Suomen Raamattuopistolla.

Inspiroivimmat kokemukset teologiharjoitteluissasi?

Simo: Kandiharjoittelussa Kiteen seurakunnassa mieleenpainuvien kokemus oli hautajaiset. Nuori mies oli kuollut sairaskoh-
tauukseen ja suru oli tietenkin valtava. Muistotilaisuudessa ”jouduin” seremoniamestariksi melko nopeasti, kun papin piti lähteä seuraaviin hautajaisiin. Keskustelu oli lopulta helppoa ja aiheet melko arkisia. Kaikki meni hyvin, vaikka tilanne olikin hyvin jännittävä. Kokemus oli rohkaiseva siinä mielessä, että kuolema tuntui normaalilta osalta ihmisen elämää ja hautajaisten jälkeen muistotilaisuudessa elämä oli lähtenyt jo omaisillakin kulkemaan eteenpäin. Elämä kantaa, niin kuin sanotaan.

Etiopiassa koko oleminen oli valtava kokemus. Elämä maassa, jossa ei osaa paikallista kieltä. Ruokakauppoja ei ole ja elämänmeno on ylipäättään erilaista. Öisin majapaikan lähellä huutavat hyeenat ja vaikkapa se, että asuntoon ei ensimmäisten päivien jälkeenkään tule vettä. Meillä oli kuitenkin pihasaunan käyt-

tömahdollisuus, ja olimme iloisia mahdollisuudesta työllistää paikallinen ihminen auttamaan kodinhoitotehtävissä vapaaehto- ja harjoittelujaksomme ajaksi.

Kaikki oli erittäin erilaista kuin Euroopassa. Opetustehtävät ja kaikki muukin työ hoidettiin englannin kielellä. Internetyhteydet olivat todella heikot. Suurin osa opetusmateriaalista ja kirjoista piti osata valita ja kantaa mukanaan Suomesta. Varsinkin aluksi opettaminen englanniksi oli ehkä haastavinta, mutta lopuksi palkitsevaa. Jakson alussa ei myöskään tiennyt, mitä aikuisopiskelijat osasivat ja mitä eivät. Kokemus oli monella tapaa hieno, opettavainen ja palkitseva. Opin itsestäni todella paljon. Opin merkittävästi myös yhteistyöstä sellaistenkin ihmisten kanssa, joita en Suomessa olisi tullut kohtaamaan.

Maija: Seurakuntaharjoittelu kokonaisuudessaan oli myönteinen kokemus ja vahvisti aikomustani pyrkiä työhön seurakuntaan. Sain tehdä kaikkea. Otin myös itse periaatteeksi, että sanoin kyllä kaikkeen mitä pyydettiin, tuntui se sitten helpolta tai vaikealta. Sekä onnistumiset, että haasteelliset tilanteet olivat hyödyksi. Se auttoi näkemään omia vahvuuksia ja kehittämisalucita.

Harjoittelu Kirkon koulutuskeskuksessa oli hyödyllistä erityisesti suhteiden luomisen kannalta. Sekä koulutuskeskuksen väki että konferenssivieraat, joita oli sekä ulkomailta että eri puolilta Suomea, tulivat tutuiksi. Sen jälkeen viimeksi muutama viikko sitten yksi henkilö totesi tavatessamme, että hän muisti minut konferenssista. Harjoittelu madalsi myös kynnystä kirkolliseen keskushallintoon.

Jarkko: Pääsin opettamaan Raamattua, ja se sai myös opiskelmaan sitä paljon, jotta kehtasi opettaa. Oli hienoa saada käyttää opiskelun tuomaa ymmärrystä teologiasta käytännössä. Tuntui siltä, että opiskelu ei ollut mennyt hukkaan.

Haasteellinen kokemus työelämäjaksoillasi, ja mitä siitä olet kantanut mukanasi tulevaan työelämään?

Simo: Vastaukseni tähän on varmaankin samat asiat kuin jotka mainitsin edellisessä. Asiat, joiden äärellä on kokenut innostusta ja inspiraatiota, voivat olla juuri niitä samoja, jotka ovat alkuun tuntuneet haasteellisimmilta.

Maija: Seurakuntaharjoittelussa jouduin usein myös epä-mukavuusalueelle. Esimerkiksi nuortenillassa tunsin itseni ulkopuoliseksi nuorten kesellä. Tämäkin kokemus oli hyödyllinen. Seurakuntatyössä tulee vastaan monenlaisia tilanteita, joissa pappina on ulkopuolinen. Oman roolin löytäminen eri tilanteissa on tärkeää. Nyt yksi vastuualueeni on nuorisotyö. Minun ei tarvitse yrittää olla nuori nuorten joukossa, vaan saan olla reilusti oman ikäiseni aikuinen. Sitä nuoret myös odottavat.

Koulutuskeskuksen harjoittelussa jouduin ottamaan vastuuta itselleni vieraista asioista, kuten konferenssin tekniikan hoitamisesta ja viestittelystä konferenssivieraiden kanssa englanniksi. Uskallus ylittää omia rajoja ja heittäytyminen vieraisiinkin tilanteisiin on yksi asia, minkä olen huomannut työelämässä tärkeäksi.

Jarkko: Kun lähti vaikkapa kirjoittamaan luentoa, niin ajatus siitä, kuinka kauan siihen tehtävään menee aikaa, ei ollut kovin realistinen. Eli suunnitteluun ja oppitunnin valmisteluun kului paljon enemmän aikaa, kuin osasi odottaa. Lisäksi vaikeaa saattoi olla aloittaa kirjoittamista, kun oli alussa asettanut itselleen ehkä

turhankin korkean vaatimustason. Tämä näkyi myöhemmin myös pro gradua tehdessä.

Eli mitä opin: Rohkeasti on hyvä vain aloittaa tekemään työtä ja samalla muistaa ”laskea rimaa” sopivalle tasolle jo työn alkuvaiheessa. Lopuksi ehtii sitten korjailla ja syventää ihan rauhassa tekstiä. Ylipäättään kaikessa on parempi aloittaa vain rohkeasti tekemään, eikä juuttua liikaa suunnitteluvaiheeseen. Asiat etenevät kuitenkin parhaiten tekemällä.

Kerro vapaaehtoistyö- ja tai luottamustehtävästä, joka on ollut työelämäpolkusi rakennuspuuna opintojen aikana tai edelleen?

Simo: Olin opintojen aikana taloustoimikunnan (tms.) jäsen tiedekunnassa ja se auttoi minua ymmärtämään vähän enemmän taloudenpitoa. Tämä on varsinkin auttanut myöhemmin papin tehtävissä ja taloudellisen vastuun ymmärtämistä.

Tein muutaman vapaaehtoistehtävän Lauttasaaren seurakuntaan opintojeni aikana. Tämä varmasti auttoi minua saamaan pappisvihkimyksen samaan seurakuntaan, koska osa työntekijöistä tunsivat minut jo etukäteen. Samoin tein muutaman vuoden vapaaehtoistyötä Open Doors -järjestön puhujalähettiläänä. Tästä oli apua yleisen esiintymiskokemuksen keräämisessä sekä kristittyjen elämästä Suomen ulkopuolella oppimisessa.

Maija: Olin aktiivinen kotiseurakunnassani koko opiskelujen ajan, ja itse asiassa jo ennen sitä. Olin messuavustaja, mukana tapahtumasarjan vastuuryhmässä, diakonian ystäväpalvelussa ja viestinnän vapaaehtoisena. Kaikki kokemus seurakunnasta on hyödyksi, jos haluaa seurakuntatyöhön. Se osoittaa kiinnostusta, mikä on eduksi, kun hakee paikkoja. Valitsijat arvostavat sitä. On myös paljon helpompi itse aloittaa seurakuntatyö, kun toimintaympäristö ja eri työalat ovat tuttuja.

Jarkko: Olen Espoon tuomiokirkkoseurakunnassa varajäsen sekä seurakuntaneuvostossa, että valtuustossa. Tämä antaa hyvän ja hiukan erilaisen perspektiivin seurakunnan toimintaan, kun vertaa työhöni Vantaan seurakunnassa ruohonjuuritasolla.

Toimin KRIK Finlandin hallituksessa kolme vuotta ja olin siinä myös yhtenä perustajajäsenenä. Kyseessä on tällainen muissakin Pohjoismaissa toimiva kristillinen urheiluseura, jonka Suomen-osaston perustimme vuonna 2017. Tässäkin sain sitten omilla lahjoillani palvella kivalla tavalla.

Jarkko Vähäsarja

Millaisilla töillä hankit leipää pöytään opintojesi aikana?

Simo: Hain opintojen alkuvaiheessa suntuiksi Helsingin Tuomiokirkkoseurakuntaan. Olin suntion tehtävissä 4,5 vuotta. Suntion töissä sai melko hyvin käsityksen kirkon toimintoista ja miten niihin pitää valmistautua. Kaikki valmistavat tehtävät eivät papille näy omassa työssään. Samalla tein muutaman rippikoulun samaan seurakuntaan leiriteologina. Suntion työ, varsinkin nyt kun olen merimiespastorina, on auttanut minua paljon toimistusten ja kaikkien kirkollisten tehtävien valmistelussa, koska nyt minun pitää tehdä ne itse, ilman suntion apua.

Omat opinnot keskeytyivät viideksi vuodeksi töiden takia. Siirryn suntion töistä Diakonissalaitokselle kahdeksi vuodeksi. Sieltä lähdin Etiopiaan Lähetysseuran kautta kolmeksi kuukaudeksi. Suomeen palattuamme aloitin yrittäjänä. Lopulta tein suunnitelman siitä, miten saatan opinnot valmiiksi yhden vuoden kuluessa, ja onnistuin siinä. Kaikella tehdyllä työllä on varmasti ollut suuri vaikutus siihen, että olen saanut pappisvihkimyksen. En ole töitä niin kovin etukäteen suunnitellut, vaan elämä on vienyt eri suuntiin. Tärkeää on kuitenkin miettiä sitä, miten tehty työ ja saatu kokemus voi auttaa kussakin tehtävässä.

Maija: Suurimman osan opinnoistani rahoitin säästöillä. Loppu-

heessa olin töissä kotiseurakunnassani osa-aikaisena lähetys- ja kansainvälisen työn sihteerinä. Uskon, että sain sen tehtävän, koska minut tunnettiin seurakunnassa. Kaikesta aiemmasta kokemuksesta seurakunnassa oli hyötyä, kun hain työtä seurakunnasta.

Jarkko: Opiskelujeni alussa pelasin vielä fudista sillä tasolla, että sain siitä rahaa. Myöhemmin tein opettajan sijaisuuksia ja pidempiäkin jaksoja resurssiopettajana alakoulussa. Opetin esimerkiksi uskontoa, historiaa ja liikuntaa kahden vuoden ajan 5. ja 6. -luokkalaisille. Useamman vuoden opettajan työkokemuksesta oli iloa silloinkin, kun valmistumisen jälkeen lähdin jossain vaiheessa määräaikaiseen urheilulähetystyöhön Mongoliaan, jossa sain yhdistää opetuksen, urheilun ja teologian käytännön työssä.

Mitä töitä teet nykyisin ja missä organisaatiossa? Pääsitkö tehtävääsi suoraan valmistumisen jälkeen vai useamman vaiheen ja työtehtävän kautta?

Simo: Työskentelen Suomen Merimieskirkon merimiespastorina Alankomaissa. Kotipaikkani on Rotterdam. Tätä ennen olin valmistumiseni jälkeen reilun vuoden Lauttasaaren seurakunnassa seurakuntapastorina, ja sinne sain myös pappisvihkimykseni.

Maija: Olen seurakuntapastorina Vieremän seurakunnassa, joka on pieni maalaisseurakunta. Valmistumiseni jälkeen sain vuoden mittaisen viransijaisuuden Kuopion hiippakunnan tuomiokapitulista. Siinä auttoi aiempi työkokemukseni, mutta uskon, että myös vapaaehtoistehtäväni seurakunnassa. Sain siihen tehtävään myös pappisvihkimyksen. Sijaisuuden päättyessä Vieremällä tuli auki seurakuntapastorin viiden kuukauden viransijaisuus. Olin käsittäakseni ainoa, joka oli kiinnostunut siitä. Sain sijaisuuden ja se muuttui toistaiseksi voimassa olevaksi työsuhteeksi sijaisuuden päätyttyä. Minulla oli etuna se, että elämäntilanteeni vuoksi minun oli mahdollista lähteä vieraalle paikkakunnalle työhön.

Jarkko: Työskentelen Hämeenkylässä seurakunnassa projektityön koordinaattorina. Valmistumisen jälkeiset muutamat ensikuukaudet työskentelin Hämeenkylässä teologina. Sitten olin hetken NETSissä (entinen luottokunta), jossa työskenteli muutama muukin teologikaveri. Sen jälkeen sain neljän kuukauden lapsityön -vastaavan sijaisuuden Hämeenkylästä, jonka jälkeen lähdin määräaikaiseen lähetystyöhön Mongoliaan Kylväjän kautta. Olin jaksollani Hämeenkylässä seurakunnan nimikkolähettinä.

Palattuani Mongoliasta sain vakituisen paikan Hämeenkylästä. Aloitin lähetysshihteerin tehtävissä. Myöhemmin nimikkeeni laajennettiin vastaamaan TM -tutkintoni pohjalta hoitamiani minulle osoitettuja tehtäviä. Vastuullani on nykyään osittain tai yksin muun muassa lähetys- ja kansainvälinen työ sekä vapaaehtois- ja aikuistyö, joissa vietän eniten aikaa. Lisäksi suunnittelen ja toteutan erilaisia projekteja ja olen mukana useissa Vantaan seurakuntien yhteisissä projekteissa.

Millä ajatuksella kannustaisit nykyisiä teologian opiskelijoita eteenpäin oman inspiroivan työelämäpolkunsu rakentamisessa?

Simo: Pyri tekemään työtä, joka on mieleistä. Työkokemusta kannattaa kerätä kirkosta, mutta myös sen ulkopuolelta. Kannattaa tehdä töitä jo opiskeluaikana, sillä työnteolla on arvo jo itsessään. Mitä ikinä teetkin, siitä on varmasti apua jatkossa.

Maija: Tartu rohkeasti kaikkiin mahdollisuuksiin ja uskalla heittäytyä epämukavuusalueelle. Kaikesta kokemuksesta, työssä tai vapaa-ajalla, jossa esimerkiksi kohtaa ihmisiä, on hyötyä. Papin työ on niin laaja-alaista, että kaikenlainen kokemus elämän eri osa-alueilta on hyödyksi.

Jarkko: Uskoisin, että teologeilla on mahdollisuus tehdä poikkeuksellisen paljon erilaisia töitä. Sivuvaine kannattaisi kuitenkin valita viisaasti, koska ainakin yleislinjalla opiskelevalle sillä voi olla paljonkin merkitystä työnhaussa. Teologeja arvostetaan paljon. Rohkeasti mihin töihin vain!

Teksti: Heli Oksanen

Jumalan ja ihmisen turvaväli

Kieltämättä olen hyvin nokkela otsikon suhteen, kun viittaan turvaväli-sanalla maailman nykytilaan. Mutta teologisen keskustelun kannalta on tärkeää pohtia, kuinka konkreettisesti ihmisen suhde korkeimpiin voimiin on ymmärrettävissä. Arvo-maailmojen välillä olen huomannut, että monelle liberaalille Jumala on mysteeri, jonka vuoksi metafysiikan käsitykset kehittyvät ja täydentävät toisiaan. Moni konservatiiviksi itsensä mieltävä näkee Jumalan status quossa, eli Jumalasta on ymmärrettävissä kaikki asiat, eikä tähän tule muutosta. Jumalkäsitykset vaikuttavat hyvin vahvasti siihen, miten uskavaiset ihmiset harjoittavat uskoaan käytännön tasolla ja puhuvat Jumalasta.

Sveitsiläinen reformoitu teologi Karl Barth (1886–1968) sen sijaan ajatteli, että Jumala on olemukseltaan muuttumaton, mutta hänen ja luomakunnan välillä on syvä ja ylitsepääsemätön railo. Jumala on ajan, kaikkeuden, ihmisten ja määritelmien yläpuolella. Näkökulma sulkee pois sellaisen kokemuksellisuuden merkityksen, jota painotetaan erityisesti kristinuskon karismaattisissa ja vapaissa suuntauksissa. Ei on kyllä, ja kyllä on ei. Kun ihminen luulee tietävänsä tai olevansa tietämätön Jumalaa koskevista asioista, Jumala vetää maton alta ja pitää turvaväliä.

Barth vastusti näillä näkemyksillään luonnollista teologiaa, jonka mukaan Jumalan olemassaoloa voi perustella ymmärtämällä luomakunnan ihmeellisyyttä. Samalla kritiikki kohdistuu myös liberaalien teologien ajatusmaailmaan oikeuden-

mukaisuudesta pyhyiden läsnäolona. Kieltämättä Barthin jumalkuva on hyvin radikaali kristikunnan hirstoriassa, jossa on perinteisesti puhuttu pyhyiden läsnäolosta maailmassa, liturgiassa ja sakramentissa. Itsestänikin tuntuu Barthiin perehtyessäni, että Jumala tuntuu etäiseltä, mikäli teoria pitää paikkansa.

Kaikesta huolimatta Barth tulee olemaan teologisesti merkittävä ja vakavasti otettava henkilö, jonka näkemyksistä voidaan toki keskustella. Hänen teologinen viitekeh്യksensä on syntynyt reaktiona ensimmäiselle maailmansodalle, jossa valtiot oikeuttivat sotimista ja tappamista uskonnolla. Jos kaikki osapuolet uskovat Jumalan olevan puolellaan, tilanne ilmenee ristiriitaiselta. Omien tarkoitusten pyhittäminen ja toisten mustamaalaaminen ovat asioita, joilla on pahuuden seuraukset.

Moni kristinuskoon kielteisesti suhtautuva mainitsee ristiretket syyksi sille, miksi uskonnoista on haittaa. Kolonialismin on ilmiö, jossa asetetaan osapuolet uskonnollisessa viitekeh്യksessä, koska historian aikana eurooppalaisia kulttuurivaikutuksia valkoisen miehen näkökulmasta on pidetty aitona ja oikeana tapa tulkita kristinuskoa. Nykyajassa jumalallisen oikeutuksen ongelma on läsnä, kun seuraa keskustelua siitä, onko sukupuoli- ja seksuaalivähemmistöillä oikeuksia. Uskonnollista kieltä on käytetty silloin, kun tähän asiaan on suhtauduttu kielteisesti ja torjuvasti. Tämän ongelman vuoksi asioista on vaikeaa keskustella niin maallikkojen kuin kirkkohallituksen kesken.

Yritän kääntää tämän kirjoituksen sellaiseksi, että nelosnumeron teeman mukaisesti tästä löytyisi inspiraation ainesta, eikä se jäisi edellisen numeron pimeyden henkeen vellomaan. Ainakin uskon tämän jumalkäsityksen olevan ekumeenisesti inspiroivaa, kun tunnustusten välillä ymmärretään, ettei oma kirkkokunta ole toista sen parempi. On tärkeää ymmärtää, että kaikki ovat Kristuksessa yhtä ja haluavat seurata häntä.

Barth on asettanut oleellisen tärkeysjärjestyksen: ensin tulee Jeesus, sitten Raamattu, ja lopulta teologiset tulkinnat. Sana tuli Ihmiseksi, jotta Jumala ja luomakunta olisivat yhteydessä toisiinsa. Barth ei aseta Raamattua samalle tasolle Jeesuksen opetusten ja elämän rinnalle, mutta pitää tätä inspiroivana kirjana. Kolmen asian tärkeysjärjestys mahdollistaa ymmärryksen, että teologia kehittyi aikajatkumossa.

Barth on sanonut, että vaikka Jumalan ja luomakunnan välillä on etäisyys, hänestä pitää silti puhua. Puheet Jumalasta täydentävät toisiaan siihen tapaan, että Jumalasta puhumisesta tulee mielekästä ja inspiroivaa maailman ja kulttuurin rakentumisen kannalta.

Teksti: Matias ”Masa” Kontulainen

Kuva: Vilma Myöhänen

PYHÄT, ELÄVÄT KUVAT

Muistan elävästi kuinka keskustelin erään ystäväni kanssa viime vuonna, ja hän hehkutti minulle uutta musiikillista löytöään. Tämä nimeltämainitsematon artisti oli saanut ystäväni liikuttumaan, herkistymään ja omien sanojensa mukaan kokemaan melkein kuin ”jotain pyhää”. En voinut käsittää häntä; minun mielestäni koko levy oli suhteellisen rasittava ja mitäänsanomaton kokoelma kliseitä ja ylikorostetun modernia, persoonatonta äänimaisemaa. Ystäväni puolestaan koki juuri tuon levyn johdattavan hänet herkimmälle rajalle - sen ohuen hetken äärelle, missä tämä maailma tuntuu koskettavan jotain toista, tuntematonta.

Voimmeko me tarkoin määritellä hengelliset elementit ja jakaa maalaukset, musiikkiteokset ja kirjalliset tuotokset hengelliseen ja maalliseen taiteeseen? Missä menee raja ja mikä olennaisinta, mikä on oman kokemuksemme arvo hengellisen taiteen määritelmässä? Onko kaikki sellainen taide hengellistä, mikä saa meidät itsemme hengellisesti herkistymään vai voimmeko me tosiaan linjata erikseen transsendentin ja ei-transsendentin tyylin? Kahden Paulin, Schraderin ja Tillichin mukaan voimme.

Elokuvaohjaajana ja **Martin Scorsesen** luottokäsikirjoittajana mainetta niittänyt **Paul Schrader** oli viettänyt lapsuutensa tiiviisti kalvinistiyhteisön sisällä. Schraderin mukaan hän eli lapsena voimakkaan hengellisessä maailmassa, joka oli toistuvien hartaiden kokemusten kyllästämä. Elokuvia hän ei katsonut eikä niiden pariin häntä yhteisössä kannustettukaan. Sukellettuaan parikymppisenä elokuvamaailman lumoihin ja ryhdyttyään teologian opintojensa ohella vapaaksi kirjoitta-

jaksi, hän päätyi suuren etsinnän äärelle. Schrader ryhtyi pohtimaan, missä pisteessä elokuva ja hänen lapsuuden maailmansa kohtaavat. Schrader kertoi nähneensä Raamattu-aiheisia ja uskonnollisia henkilöitä käsitteleviä elokuvia, mutta ei löytänyt niistä kaipaamansa hengellisyyttä. Kaikki muuttui kun hän näki Taskuvarkaan.

Ranskalaisen ohjaajamestari **Robert Bressonin** *Taskuvaras* (1959) on elokuva Michelistä, nuoresta miehestä, joka ryhtyy paremman elämänsisällön puutteessa taskuvarkaaksi. Näpistysten ja varkauksien ketjusta tulee Michelille koukuttava harrastus, joka vie häntä syvemmälle ja syvemmälle. Nuoressa naisessa, Jeannessa, Michelille kuitenkin tarjoutuu mahdollisuus pelastukseen rakkauden kautta.

Vähäeleisyyden ja toiston varaan rakentava elokuva oli Schraderille valtava elämys. Hän koki nähneensä valkokankaalla ensimmäistä kertaa jotain todella hengellistä, tunnustuksellista ja harrasta. Vaikka elokuvassa ei suoraan sanottukaan sanoja ”Jumala”, ”armo” tai ”pelastus”, Schrader koki nähneensä jokaisen edellä mainituista teemoista valkokankaalla elävämmiin kuin missään muualla. Hän oli päässyt transsendentin tyylin jäljille.

2000-luvulla Schraderia pidetään yhtenä arvostetuimmista elokuvateoreetikoista, jonka esikoiskirja ”Transsendentti tyyli elokuvassa” lukeutuu alan kiistattomiin klassikoihin. Schraderin keskeisin teesi on, että osa elokuvista edustaa transsendenttia tyyliä; tyyliä, joka pyrkii kohti hartautta, koh- ti tuonpuoleista tai **Rudolf Otton** sanoin kohti jotakin, joka on ”täydellisesti jotain toista”, ei tämänpuoleista. Vaikka elokuva ei pintapuolisesti siis olisikaan tunnustuksellinen tai uskonnollinen juonen tai ulkoisen aihevalinnan perusteella, se pitää sisällään pyrkimyksen tavoittaa jotain syvempää, salluttua.

Mistä tämän pyrkimyksen tunnistaa? Mikä on avain transsendenttiin tyyliin? Eräällä luennollaan Schrader antoi yksinkertaisen esimerkin: olennaista on se *miten* kuvataan, ei se mitä kuvataan. Tämä on olennainen ero transsendentin tyylin ja psykologisen draaman välillä. Psykologinen draama voi toki kertoa meille tarinan Pietarin ahdistuksesta kolmen kieltämisen jälkeen, neitsyt Marian tuskasta poikansa ristin juurella tai Nooan jääräpäisyydestä arkin rakentamisessa, mutta psykologinen draama pyrkii tekemään katsojaan vaikutuksen samaistuttavuuden kautta. Se manipuloi katsojan puolelleen psykologisin tehokeinoin musiikkia, nopeita leikkauksia, monipuolisia kuvakulmia, tunteisiin vetoavaa dialogia ja laajalla skaalalla näyteltäviä tunnetiloja käyttäen. Tällaisella tyy- lillä on tietysti omat ansionsa, mutta transsendentti tyyli tähtää korkeammalle. Se ei tahdo manipuloida katsojaa psykologisen samaistumisen kautta vaan pyrkii johdattamaan katso-

jan itsensä matkalle kohti hartautta, hiljentymistä ja pohdis- kelua. Yksi ehdottoman tärkeä tyyllittelykeino transsenden- tissa tyyliässä onkin tylsyys.

Kun taiwanilainen ohjaaja **Tsai Ming-liang** (蔡明亮) näyttää meille elokuvassaan *Walker* (2012) puolen tunnin verran kuvaa kilvoittelevan munkin äärimmäisen hitaasta taivalluk- sesta ruuhkaisilla kaduilla vailla keskustelun tai alleviivatun narratiivin häivääkään, meitä ei viihdytetä. Moni katsoja saat- taan ensi alkuun kyllästyä, pitkästyä. Sitten, mikäli teos onnis- tuu tehtävässään ja katsoja katsomisessaan, katsojalle aukeaa poikkeuksellinen portti tuntemattomaan. Jokainen askel vä- littää meille kokemuksen kanssakilvoittelemisesta, jokaisen ohikulkijan katse on huomionkiinnittämisen arvoinen. Kun tyyli- lajin airuen **Carl Theodor Dreyerin** *Sanassa* (1955) seurataan minuuttien mittaisia liikkumattomalla kameralla kuvattuja kohtauksia arkisista keskusteluista, katsojaa ei py- ritä viihdyttämään fiktiolla tai eskapismilla vaan hänelle tarjo- taan kurkistusikkuna toisen ihmisen staattiseen arkielämään. Yksi karu rajanveto psykologisen draaman ja transsendentin tyylin välillä onkin juuri se, että ensiksi mainittu näyttää sen mikä palvelee elokuvan juonta ja on tarinan kannalta keskeis- tä. Jälkimmäinen pyrkii näyttämään meille arjen, välittämään todellisuuden. Paradoksaalisella tavalla juuri arkisuus pitää sisällään siemenen hartaan tunnelman kasvulle, valloittavana esimerkkinä toimii esimerkiksi Bressonin *Au Hazard Balt- hazard* (1966), joka pintapuolisesti kuvaa vain kolhitun aasin taivalta maaseutukylän arkisessa elämässä. Aasi Balthazar kuitenkin kasvaa lopulta kohtaus kohtaukselta kaikkien ky- län syntien kantajaksi, rakkauden symboliksi ja lopulta pyhi- mykseksi. Elokuva huipentuu neliminuuttiseen kohtaukseen väsyneestä Balthazarista, joka lepää autuaassa rauhassa vuo- renrinteellä, lammaslauman ympäröimänä. Yllättävästä ase- telmastaan huolimatta teos onnistuu olemaan elokuvahisto- rian kauneimpia ja rintaankäyvimpiä Kristus-allegorioita.

Tylsyys , arkipäiväisyys, tapahtumaköyhyys ja tavanomaisuus muodostavat siis ensimmäisen selkeän tunnusmerkin trans- sendentille tyyli- lle. Se ei kuitenkaan vielä yksin riitä, tarvi- taan myös jotain muuta. Toisena tehokeinona toimii poik- keus, jokin poikkeuksellinen tapahtuma, joka särkee arjen. Se voi olla lause, yllätävä teema, kuva, käänne tai ääni. **Bruno Dumantin** *L`Humaniteessa* (1999) se on yllättävä levitoin- tikohtaus ja Bressonin *Taskuvarkaassa* yhtäkkinen musiik- kin, valon ja yhteyden kuvaaminen loppukohtauksessa. Alle- viivatuimmin arjen rikkoutuminen, jokapäiväisen rytmin kat- keaminen näyttäytyy Dreyerin *Sanan* huumaaavassa loppu- kohtauksessa, jolloin valkokankaalle piirtyy kuva todellisesta ihmeestä. Seuraava, kolmas ja olennaisin tyylikeino on stasis; ohuen paikan hetki, jäätynyt tilanne, jolloin arkinen on väis- tynyt, kehä katkennut ja aika kadonnut. Stasis-hetki vahvistaa numeenisen kokemuksen; kokemuksen suuresta tuntemat- tomasta jossain arkisen ja poikkeuksellisen välillä. Tuo hetki tunkeutuu toiston ja sattuman, itsestäänselvän ja poikkeavan välille ja vangitsee tuokion.

Teologi ja elokuvatuutkija **Matti Paloheimo** on kirjoittanut kuinka aihe ei vielä tee teoksesta kristillistä tai hengellistä. Samalla linjalla on **Paul Tillich**, jonka mukaan monet teokset (kuvataiteessa ja muuallakin) ovat aiheeltaan ja ehkä sano- maltaankin kristillisiä, mutta se ei riitä, sillä ne eivät ole sitä tyyli- liltään. Väite on kova. Saako joku ulkopuolinen määritellä sen mitä kukin kokee hengelliseksi? Mielestäni ei saa, tieten- kään. Esteettisessä mielessä me kuitenkin voimme analysoi- da tyyli- lajeja, pyrkiä määrittelemään suuntauksia ja genrejä. On kuitenkin hyväksyttävä, että Jumala voi puhua eri ihmisil- le eri tavoin. Joku saavuttaa hartauden kuuntelemalla Bachia, joku Jaakko Löyttyä ja joku kolmas Kanye Westiä. Eräälle tuttavalleni Katri Helenan ”Anna mulle tähtitaivas” näyttelee keskeistä roolia hänen hengellisyydessään.

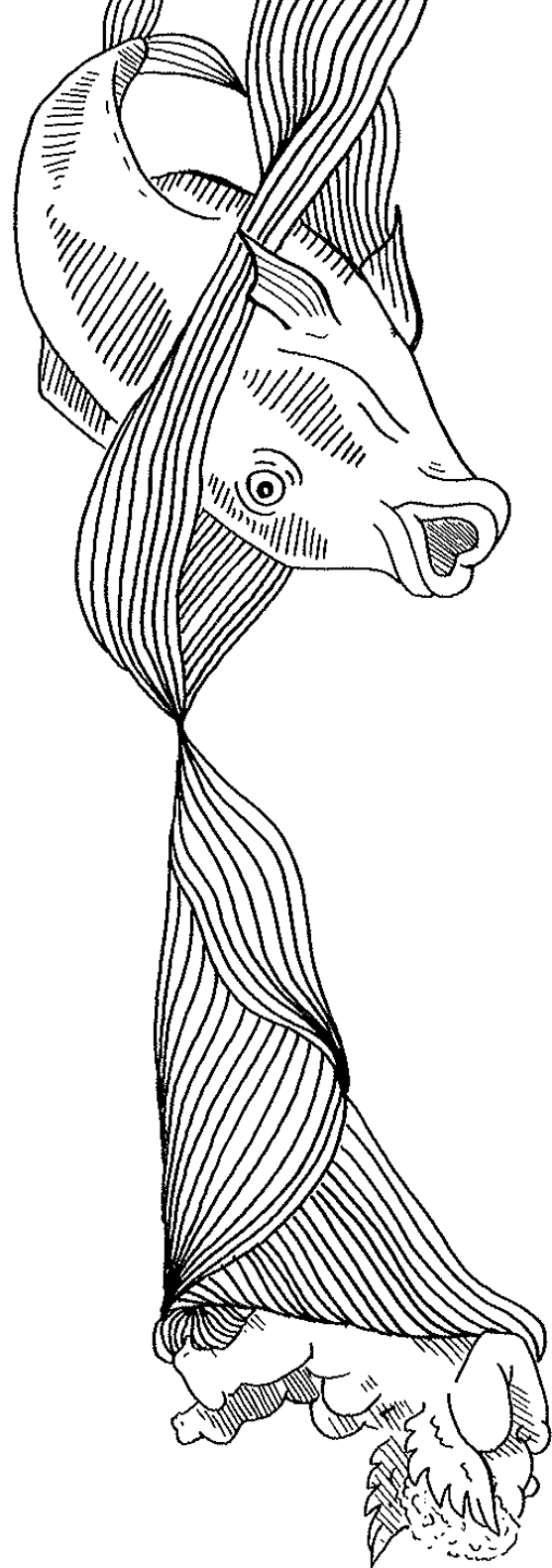
On kuitenkin surullista mikäli elokuvasta ja uskonnosta pu- huttaessa nousevat esiin aina ne samat miekka ja sandaali- elokuvat, joissa Jeesus näyttää Jeesukselta, tapahtumien ja teologian tulkinta ei kontekstualisoidu mihinkään suuntaan ja eniten luovuutta on käytetty roomalaisten sotilaiden soti- sopain suunnittelussa. Samalla tavalla meidän olisi runouden saralla oivallettava, että hengellisessä runoudessa ei aina tar- vita sanoja Herra ja enkeli.

Kokemus armosta voi joskus välittyä ihmeellisiä reittejä pit- kin. Bressonin elokuvien kuvasto, *Hadewijch*-elokuvan (2009) loppukohtauksen syleily ja Ingmar Bergmanin *Man- sikkapaikka* (1957) ovat valaneet minuun uskoa ja lohtua enemmän kuin useimmat kirkolliset taideteokset. Monet transsendentin tyylin elokuvat ovat vanginneet filmille ri- pauksen ikuisuutta, rahtusen rukousta. Niiden äärellä katso- jalla on mahdollisuus retriittiin omassa olohuoneessaan.

VIIDEN ELOKUVAN JOHDATUSKATTAUS;
Robert Bresson: Maalaispapin päiväkirja (1950)
Roberto Rossellini: Fransiskus, Jumalan narri (1950)
Carl Theodor Dreyer: Sana (1955)
Bruno Dumont: Hadewijch (2009)
Paul Schrader: First Reformed (2017)

Teksti: Niilo Rantala

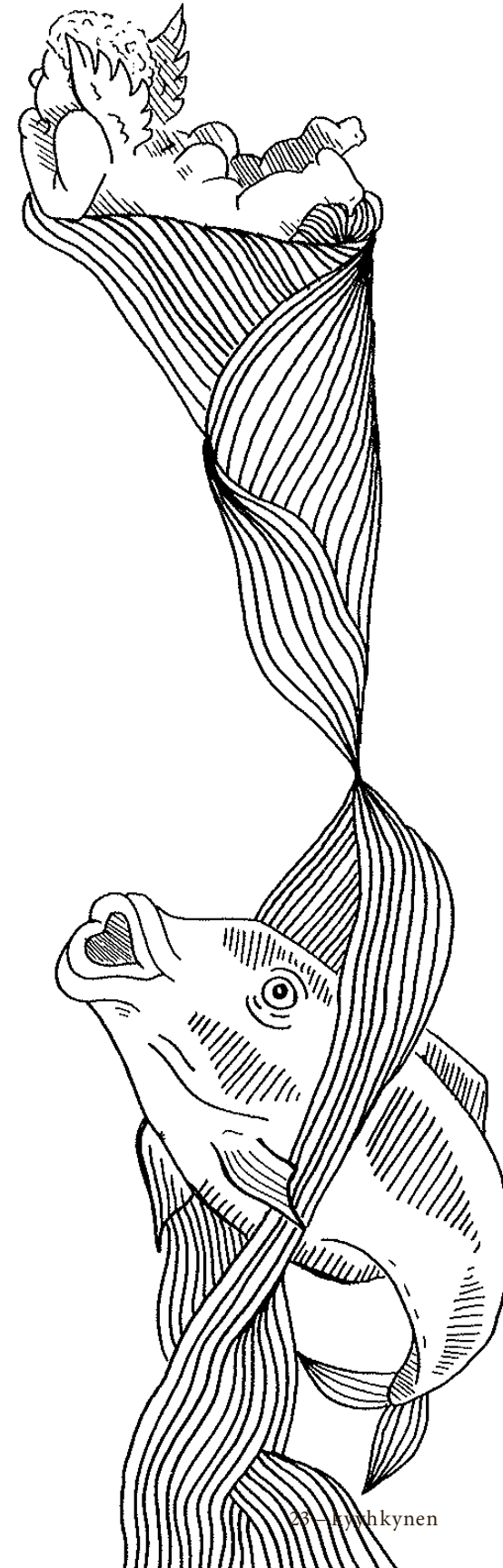
Niilo Rantala on Kyyhkysen entinen päätoimittaja ja viittä vaille valmis teologian maisteri. Parhailleen hän viimeistelee graduaan, joka käsittelee suomalaisen elokuvan kultakau- den sosiaalieettisiä asetelmia.

Puhutaan niin yksinkertaisesti
että lauseet kävelevät portaita
joita sanat rakentavat

-Joona Lahti

Kuin kyrpäni kurkkuusi on kauneus katoavaista
vaikka juuri silloin ollaan irrallaan kuolevaisten laista
siinä sinulle elämä oikeasti maista
eikö olekin niin kovin satumaista
-Jukka (Swinger jutun haastateltava)

LIITTO TUKEE SINUA OPISKELUSSA JA TYÖSSÄ

www.akiliitot.fi

PAPPISLIITTO PRÄSTFÖRBUNDET

SUOMEN
TEO
LOGI
LIITTO